

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabilo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . K 22.— | Četrta leta . . . K 5-50
Pol leta . . . „ 11.— | En mesec . . . „ 1-90
Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . K 25.— | Četrta leta . . . K 6-50
Pol leta . . . „ 13.— | En mesec . . . „ 2-30

Naročba se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Volilno gibanje.

Častitim volilcem belokranjskih občin!

Vpričo vseh podpisancev izjavljam, da odstopim prostovoljno od kandidature v kmečkih belokranjskih občinah za deželni zbor kranjski in prosim vse svoje somišljenike, ki hočejo mene voliti, da oddajo svoje glasove g. Francu Šetini, učitelju in posestniku v Črnomlju.

V Črnomlju, 28. avgusta 1901.

Janez Bohte,

posestnik v Zastavi.

Priče:

Ivan Petrič, župan in posestnik občine Palči vrh, Pavel Majerle, župan v Starem trgu ob Kolpi, I. Fugina, občinski svetovalec in posestnik, Jurij Sterbenz, vasni odbornik, Ivan Šusteršič ml., posestnik v Semiču, Janko Puhek, župan, A. Lackner, predsednik cestnega odbora.

Z Notranjskega.

Agitacija se bujno razvija; slovenski Marks pridno straši po župniščih; tri shode imeti jeden dan, ni malenkost, pa vendar ne misli napraviti novega rekorda za volilne shode? Svetovali bi mu, da naj si naroči avtomobil, s katerim bo strašil liberalce po Notranjskem, a k avtomobilu naj si napravi prav veliko trobento, da bodemo vsaj znali, kdaj jo pripiha v kako vas, ker sedaj nekako posnema v tistem letanji one čudne živalice, ki jim Notranjci pravimo »metafirji«. Nekaj se nam pa pri tem možu vendar čudno zdi — čeravno ga hvali »Slovenec« tako, kakor kak marljiv žid svojo preležano robo. Dr. Evangelist je dobil — pa ga vendar ni obsenčil žlindrov duh — zopet voljo in veselje — pa čas — pomagati revežu kmetu do boljšega blagostanja. Prav čuden je torej ta možič, »pisatelj črnih bukvic«. Meseca decembra, ko je prodajala »kато-liško-narodna« stranka »petekurejcem« smradljivo žlindro po Kranjskem, takrat se je izrazil iz tonzurirani rudečkar, da ne prevzame pod nikakim pogojem mandata one kurije, za katero deluje že vse svoje dni in za katero piše »imenitni socializem«. Čudno, prej ni imel časa prevzeti posla državnega poslanca, sedaj pa moleduje za mandat deželnega poslanca kakor

cigan za košček kruha. Ali je takrat dr. Krek slutil, kakor oni američanski sodnik, kaka osoda čaka dra. Žlindro, ali je menil, da se s tem nekako maščuje nad svojim tekmečem, ali pa, da slovenskemu svetu javno pokaže, da je imel tudi meseca decembra dovolj časa prevzeti mandat, a ga ni — smel, ker je tako rekel dr. Žlindra. Bog jih razumi, mi jih ne!

Slamnati mož kandidat Drobnič se je pa v resnici pokazal pravega kmeta, kajti »pravi« kmetje imajo to staro sveto navado, da se pokazujejo le na »žegnanju«. In res so ga videli v nedeljo, ko je bilo »žegnanje« v Begunjah. Kako se je predstavil, in kaj je govoril na tem »žegnanju«, o tem molči pisano sporočilo v »Slovenec« in tudi ustmeno. »Slovenec« bahanje, da bo Drobnič deloval v smislu resolucij II. kat. shoda, nam pa ne gre »v glavo«. Kdo mu je pa razložil te resolucije, saj ni bil kandidat Drobnič na II. kat. (?) shodu in kot pravi kmet »žuljavih« rok pa tudi nima časa študirati takih neslanostij, kakor so jih prodajali žlindrovci. Aha, Drobnič bo sledil resolucijam III. kat. (?) shoda, ki se bo baje vršil pred zasedanjem deželnega zbora, katerega glavni namen bo, določiti natančno program »kатоliški obstrukcije«. Pri tem III. kat. shodu določili se bodo tudi »instrumenti«, na katere bodo piskali pod komando »bandafirjarja« dra. Žlindre klerikalni poslanci. Kot prva točka bode baje »Žlindra-marš«, kot naslednje pa pridejo: 1) velikanski rekvizitem Vencajzovega petijotarnega društva, kjer je posebno ganljiv prizor »Panganetmatilda žaluje«; 2) »pot-pourri Bregjevih zgubljenih pravd« itd.

Na »žegnanje« v Begunjah je prišlo tudi dvoje vozov zavednih Notranjcev iz Menišje in Cerknice. Seveda, »Slovenec« mora izrecno povdarjati, da so bili »zavedni«, ker drugače bi jih ne vodil boksar iz Cerknice in njegov oproda. Kdor zna, pa zna!

Po Notranjskem se je v nedeljo tudi bral znan škofov list radi volitev. Kako je bil osoljen ta list v raznih cerkvah, ni treba posebno povdarjati. V nekaterih krajih so kaplančki se ustili, da kdor liberalne kandidate voli, stori smrten greh, ki mu še na smrtno uro ne bo odpuščen. Drugi so zopet polagali svojim vernim poslušalcem na srce, da naj molijo pet očenašev vsak dan v ta namen, da bodo izvoljeni klerikalni kandidati.

Bonaventura, Bonaventura — storite že jedenkrat konec takej zlorabi sv. vere. Naše pobožno ljudstvo naj torej moli pet očenašev v ta namen, da pride na površje klika »Šusteršič-Vencajzovega kalibra«! Ne in ne! Tirali bodete tako daleč, da nastanejo pri nas iste razmere, kakor se pokazujejo v tržaški okolici, toda preporno bode takrat vse zdihovanje in tarnanje.

Nas notranjskih »liberalcev« sveta dolžnost pa je, poseči z vso energijo v ta boj, da se odpro še enemu delu našega krepostnega ljudstva oči, ki še slepo veruje očitnim pohujšljivcem in zapeljivcem v krivo vero in naša dolžnost je dalje delovati na to, da zmagata kmetška poslanca Ambrožič in Arko, in da bode ljudstvo spoznalo, da ni bila uslišana ona molitev, skatero se zlorablja naše najsvetejše, naša sv. vera.

Shod dr. Žlindre v Leskovcu.

Dne 25. t. m. se je po Leskovcu bliskoma raznesla vest, da ta dan osreči Njega ožlindrana Visokost dr. Šusteršič prijazni Leskovec. Takoj je bilo vse na nogah, da se ga »dostojno« sprejme in spremi. Ob poldvanajstih, ko so ljudje ravno prihajali od desete maše, pripelja se resnično Njega Vzvišenost z Rake, kjer so mu zavedni Račani naredili tla toliko vroča, da jo je urnih krač popihal v Leskovec. Že ob prihodu so takoj za vozom dr. Žlindre letele opazke, koliko procentno žlindro ima sedaj v zalogi itd. No, župnikovi podrepniki so pričeli hitro agitirati za obilno udeležbo pri shodu, ki se naj bi vršil popoldne v farovžu, ker jim g. nadučitelj ni dovolil šole za zborovanje. Ker je popoldne bila procesija za sveto leto, postavil se je na kraju, kjer so ljudje šli iz cerkve in nazaj prav velik napis: »Kmet s kmetom — proč z žlindro!« Shod je bil precej dobro obiskan, toda bilo je med njimi najmanj dvetretjini liberalnih mož, bilo bi jih pa morda niti deset, ako bi se bilo agitiralo od naše strani proti udeležbi, — a agitirali smo i mi za udeležbo, ker smo se hoteli udeležiti shoda tudi nekateri, ki bi bili z dr. Žlindro spregovorili resno besedo, toda prišlo je drugače. V naše presenečenje zabrani nam župnik Schweiger že na stopnicah vstop z izgovorom, da je to le strankarski klerikalni shod, da imajo torej vstop le njegovi podrepniki. Ko sta dva tu na počitnicah bivajoča gg. učitelja tudi hotela v dvorano, zabranil je tudi obema gg. učiteljema vstop, ker se mu doslej še nista prišla predstaviti! Po dolgem besedičenju sem in tja sta končno oba gg. učitelja odšla, ž njima pa je šlo tudi kakih 40 kmetov-volilcev, ki so nato ostali pred farovžem ter glasno zabavljali. Župnik pa je zrl na množico, dokler ni odšla izpred farovža. G. nadžupnik Schweiger ima pač žalostne spomine izza zadnjega liberalnega shoda v Krškem. Ko smo se razšli izpred farovža, imeli so gospodje šele toliko korajže, — bože moj, so strahopetni! — da so otvorili shod, ki se je vršil brez predsednika.

Dr. Žlindra povzame besedo in predstavi svojega famulusa Dulerja, posestnika iz Jurje vasi pri Novem mestu, kot kandidata za deželni zbor. Kandidat Duler povzame tedaj besedo in z jecljajočim in negotovim glaskom povdarja samo to, da je kmet ter bo torej dobro zastopal kmeta, ker on sam ve, kje kmeta črevelj žuli. To je bil ves njegov program. Po preteku par minut zmanjkalo mu je sape in besede, in brž mu je priskočil v pomoč dr. Žlindra, da mu pomaga iz zadrege. Očividno je bil v skrbeh, da bi govor slabo priporočal njegovega kandidata, zato je izjavil, da gospod Duler ne zna še dobro govoriti, da se mora prej govoriti naučiti, v dveh letih pa bo že govoril kot mi. Ipsissima verba! Ta čas govoril bo torej dr. Žlindra mesto njega. Hvalil je na to zasluge klerikalne stranke za kmeti stan ter lagal, da si liberalna stranka ne more lastiti nikakih zaslug za kmete. Kvasil je dalje, naj ne verujejo g. županu dr. Romihu, ker je — sovražnik kmetov!! O dr. Tavčarju je dejal, da ga je lahko sram, ker je vse premoženje dobil od duhovnikov, katere sedaj tako preganja. Dr. Tavčar pa je Romihov Bog — zato je naj slednjega ne slušajo. No, pri nas predobro poznamo g. župana dr. Romiha in gosp. dr. Tavčarja,

znano pa nam je tudi dobro, kako ožlindrana je čast dr. Žlindre, kateri si drzne tako podlo krasti čast gospodoma, katerima ni vreden odvezati jermenov raz čreveljev. Kvasil in lagal je tudi o počenjanju liberalcev na Francoskem itd. Končno je obljubil tudi odpraviti notarje in zmanjšati število učiteljev itd. Ko so imeli poslušalci že polna ušesa, pozove navzoče, naj vzdignejo roke dotičniki, kateri so za kandidata katoliško-narodne stranke. Vzdignilo se je precej rok, a mnogi tiščali so — figo v zrak! Ko je pa pozval, naj vzdignejo roke tisti, ki so za kandidata liberalne stranke — vzdignil je samo posestnik M. Tekavc iz Velike vasi, zato pa kar obe roki. No, seveda vspricho župnika in kaplana, brez odločnih voditeljev, ker tem se je zabranil vstop — vrhu tega v farovžu — kako li bi se moglo pričakovati drugače! Sicer pa je to brezpomembno, ker mnogi niti vedeli niso, čemu so vzdignili roko. Neki kmet mi je dejal, »da je vsa stvar tako kot »Blažev žegen«, ne škodi nič, ne koristi nič«. Ko se je najprej papežu, zatem šele cesarju zaklicalo »Živio«, bil je shod pri kraju, na kar so žalostnim obrazom odšli farovski podrepniki, ker jih g. fajmošter niso povabili v — klet.

Dr. Žlindra odkuril jo je nato že v mraku v zaprtem vozu v naglem diru iz Leskovca, noči se je zbal in to — ne brez vzroka, ker bi bilo ginjenje pri slovesu morda prav skrivnostno-grenko, saj živimo še vedno v dobi kislih kumar. — Prihodnjič, ko se zopet snidem, naj sigurno ne zabi revolverja, ker bi ga morda utegnil rabiti, da bi mu ne bilo treba odhajati v zaprtem vozu — ob najlepšem večernem hladu.

Naš kandidat pa je g. Globočnik, ki je tudi sam izboren kmetovalec ter ima že toliko soli v glavi, da mu ne bo treba hoditi še dve leti v šolo k dr. Žlindri, da bi se pri njem naučil govoriti, tako tedaj ne bo treba dr. Žlindri mesto njega govoriti za kmeta. Živel naš vrli Globočnik!

Leskovski antidulerjevci.

Iz St. Jerneja.

Hvala Bogu, prevzvišeni g. škof so se odpeljali! Na srečo je te dni deževalo. Ni šala! Delavcev ni, otavo je hitro spraviti. Prva košnja je bila za nič, otave tudi ni veliko. Treba skrbeti, da se reši otave, kolikor se da. Ali naše ženske so bile zelo zmešane, v soboto in v nedeljo ni bilo pametne besede ž njimi govoriti. V Beli cerkvi misijonarijo Frančiškani. Frančiškani so se ujezili in nečejo prepuščati Jezuitom in Lazaristom vsega polja. Rim jim je namreč vzel posestva in jim zaukazal iz ljudstva izprežati, kar se da, zato je vera v nevarnosti. Bili so od 14. stoletja naprej pridigarji; bili so za to ustanovljeni, ker posvetno duhovstvo ni bilo kaj prida. Imeli so z Dominikanci vedno konkurenco. Zdaj morajo konkurirati z Jezuiti. Zato vsake kvatre misijon. — Ali Frančiškani nemara tudi mislijo, da so naši zdajšnji posvetni duhovniki, kakor oni v času ustanovitve njihovega reda — za nič? Aha, zato to nemirno gibanje v slov. franč. samostanih! Vera je v nevarnosti!

V Pletjerji je prevz. gosp. škof blagoslovljal kar je že zidovja za mnihe napravljene. Tam so seveda tudi naše ženske morale biti. Zidanje 70 hiš in hlevov v Pletjerji jemlje veliko kmetišk

delavcev. V takih razmerah naj zlodej kmetuje in naj spravi 10—20—30 voz otave v pravem času. Kaj se hoče; so že tako neumni časi! Volitve so duhovstvu važnejše, kakor naša otava. V Beli cerkvi hočejo na vsak način trdnjavo naprednih kmetov razdreti in v Št. Jerneju je tudi dosti opraviti. Ali jedno nas vendar veseli! Pfeiferja so pa le od dež. poslanstva v našem kraju odstavili. Smo vendar naprednjaki zmagali. Za nas torej Pfeifer ni več sposoben. Komaj je pol leta preteklo, ko so duhovniki po vsem krškem, kostanjeviškem in novomeškem okraju raz lece Pfeiferja kot najpametnejšega človeka in najboljšega kmetovalca hvalili. Duhovensko časopisje je nad tem kandidatom ves svoj spirit razbrizgalo, povzdigovaje ga v zvezde in v deveta nebesa. Danes je za te naše okraje za nič, danes je le še za Belokranjce dober. Ti so baje z vsako spako zadovoljni. Krščanski ljudje v župniščih in v redakcijah duhovenskih časopisov, kako se imenuje Vaše hvalisanje Pfeiferja decembra meseca 1900? Ali je bilo to pošteno? Učitelji hočete biti? Duhovnik mora, kakor si mislimo, biti resnicoljuben. Ali ste lansko leto glede Pfeiferja resnico govorili? Vi, g. dekan Štjernejski, Vi ste najiskrenejši na leci in drugače glede Pfeiferjevih vrlin resnici v obraz pljuvali! Zdaj ste Vi sami jeden istih, ki teh vrlin ne pozna. Ali je v takih razmerah prav, da se kmet na lastne noge postavlja ter učitelje v župniščih na stran potiska! Čez 25 let so bili naši duhovniki prepričani o Pfeiferjevi nezmožnosti za kmetjskega poslanca; a so nam ga vendar usiljevali 25 let, nas je torej ta ljubeznjiva duhovenska odkritosrčnost za nos vodila! — Skoraj se bi o nas reklo, da se nam šele čez 30 let gumb v možganih odpre.

V Ljubljani, 30. avgusta. Češki deželni zbor

je razpuščen in se ne snide več, dasi se je trdilo tako. Nove volitve se bodo vršile prvič po novem redu v kmetijskih občinah, ki volijo direktno. Da se napravi volilna lista, bo treba pač celega septembra, tako da se izvrše volitve šele v oktobru. A tudi potem se ne snide dež. zbor češki, nego drž. zbor in šele po jesenskem zasedanju parlamenta se skliče češki dež. zbor. Med češkimi strankami se vzlic vsem težkočam in oviram dela na solidarno postopanje med volitvami in v bodočem dež. zboru. Gotovo je, da bodo Čehi poslej še trdnejši, močnejši ter složnejši kot doslej. Med nemškimi strankami pa vlada največja nesloga. Radikalci niso za nobeno sporazumljenje, nego hočejo zmagati siloma svoje napredne in liberalne nemške nasprotnike. Radikalci hočejo dominirati. »N. Fr. Pr.« roti nemške veleposestnike, naj priskočijo nemški napredni ali ljudski stranki v pomoč, da ne bo Wolf glavar Nemcev na Češkem.

P. Stojalowski kot agitator.

Med najzanimivejšimi klerikalnimi lučmi v Avstriji je gotovo pater Stojalowski. Mož je igral v parlamentu sila smešno ulogo, tako da je končno pri zadnjih volitvah v drž. zbor docela propadel in ni več poslanec. Vendar pa ima njegova kmetiška strančica še par poslancev in tudi deželnozbornskih volitev se hoče udeležiti. Ali Stojalowski je brez denarja. Še kot drž. poslanec so mu upniki vedno zaručili poslanske diete. Zato pa išče denarja in moralne pomoči na vseh koncih in krajih. Včasih je bil najbesnejši nasprotnik poljskega plemstva in gališke vlade, sedaj pa berači okoli obeh za pomoč. »Naprzęd« je objavil dvoje značilnih pisem Stojalowskega, ki prosi ponižno, naj bi mu okr. glavarstvo, veleposestništvo in duhovništvo pomagalo do zmag. Klerikalec Stojalowski, ki ima svoje pristaše le med najnezavednejšimi kmeti, spreminja svojo barvo kakor kameleon. Zanimivo je, kako Stojalowski agituje. V Saybušu je imel volilni shod, na katerem pa so kmetje in delavci, zbrani okoli bivšega Stojalowskijanca posl. Kubika, sprejeli Stojalowskega sklicem: »Izdajica!« Stojalowski je očital Kubiku, da se je poljski ljudski stranki prodal in se zvezal s socialnimi demokrati ter mu očital, da ni dal za strankin fond nobenega krajcarja. Kmetje so klicali nazaj: »Prav je storil Kubik! Vi ste

s strankinim denarjem kupovali dekletom šopke!« P. Stojalowski je zakričal: »Vi ste sleparji!« — Posl. Kubik: »Vi sam ste največji slepar!« — P. Stojalowski: »Predlagam, da vržemo Kubika in socialiste iz dvorane!« — Klici: »Proč z jezuiti in s Stojalowskim!« — Med kričanjem se je vrgel Stojalowski na posl. Kubika ter se začel z njim pretepati, a tepen je bil sam. Pretep je trajal pol ure. Stojalowski je nato dejal, da so kmetje nezanesljivi kandidati, in da nimajo nič denarja. Zato predlaga za kandidata suknarja Boguckega, ki mu je že dal 2000 kron za delavsko hišo ter plača del volilnih stroškov. Blagajnik Fijak premore itak le še 260 K. Razen tega je Bogucki obljubil, da odstopi vse svoje dijete stranki, ter da ustavi tvornico, katere čisti dobiček bo delil z delavci. Nato je nastopil Bogucki, čegar govoru se je vse smejalo. Tudi v Mielcu se je godilo Stojalowskemu slabo, tudi tam so ga začeli kmetje pretepati. Med člani poljske ljudske stranke in Stojalowskijanci je nastal strašen pretep. Okr. glavar je razgnal shod, a to se je moglo zgoditi le siloma. Tudi med gališkimi Poljaki se je torej začelo svitati, in kmetje ter delavci uvidevajo, da so klerikalci, na čelu jim Stojalowski, le sebični sleparji, ki vodijo narod za nos.

Vojna v Južni Afriki.

Čez tri tedne poteče rok, katerega je stavil Kitchener Burom, ali vsi najodličnejši voditelji Burov so sporočili, da se bodo borili dalje. Vsak dan se vrše boji, in vsa pretiravanja Kitchenerja in vsa njegova tajenja ne pomagajo nič, da se širi po Angliji vedno bolj zavest, da vojne še dolgo ne bo konec, in da se izvrši bržčas za Anglijo neugodno. Kitchener mora poslati v septembru 70.000 mož domov, ker bi vročine v Afriki ne mogli prenašati več. Bolnišnice so prenapolnjene. Nove čete pa so večinoma nerabne. Kitchener se je pritožil, da je med novimi večina nerabna. Tu so bolniki na srcu, napol gluhi in slepi, pohabljeni, itd. Večina sploh ne zna niti streljati. Mnogo jih je čez dni mesece v vojni že docela nerabnih. Buri pa prodirajo v Kaplandijo, in okolica Pretorije in Johannesburga že dolgo ni več varna. Nedavno so spustili Buri rov blizu Johannesburga v zrak. In celo angleški prostovoljci dezertujejo, nekateri pa prestopajo na stran Burov. Kitchener trdi, da so imeli Buri spočetka julija le še 13.500 mož, a da jih je sedaj že mnogo manj. V istini pa nadomeščajo Buri vse izgube z Afrikanderji. Polkovnik Hanna piše v listu »Spaeker«, da se v Južni Afriki pripravljajo ponižanje in poraz cele Anglije. Nova taktika Kitchenerja bo pač prihranila dosti denarja in zmanjšala davke, a izgubila bo Južno Afriko. Dne 24. t. m. so Buri zgrabili blizu Rovikopja angleški tren, ki je došel iz Kimberleya. Kitchener je več ustašev obsodil k smrti. Milner se je vrnil zopet v Kapstadt, kjer ni nič vojaštva in so nastale divjaške razmere.

Dopisi.

S Pilštajna, 28. avgusta. Čudno je videti in slišati pilštajnske župljane; nad sto jih je, ki dvigajo roke proti nebu, naj bi jih pravični Bog Tomažiča rešil, ker si želijo takega župnika, ki bo pravično postopal in reveže podpiral, kakor sv. vera uči. — Ko je prišla neka žena, Frančiška Mramor po imenu, neki dan prosit župnika za ubožni list, da bi šla k zdravniku po zdravila, ji je rekel: »Kaj misliš, mene je sram pred gospodi v Kozjem, ker je na Pilštanju toliko revežev!« Gospod Tomažič, le idite tje, kjer ni revežev; pri nas so bili, ko še vas ni bilo in bodo, ko vas več ne bo pri nas. Res težko čakamo, da bi že vi odšli. Ko bomo izvedeli, da v resnici odrinete, bomo, akoravno smo reveži, vsi skupaj toliko zložili, da bomo streljali, ko boste odhajali, samo da vas več videli ne bomo. Gospod Marko, le glejte, da brž odrinete, kajti mi ne moremo več gledati vašega postopanja. — Ko ste obhajali svoj god, ste pustili zvoniti cele ure po noči, če pa kak revež umrje, se mu še jeden zvon ne sme oglasiti, temveč se ga nese na pokopališče tiho kakor psa! Vi se pač bojite, da bi kdo molil za rajnega. Če pa se vi rešujete, pa se strelja in gode, da nikdo v trgu spati ne more.

Gospod Marko, vi tako za nas ne marate, vam ni nič za izgubljene ovce, ampak jih pustite pasti v prepad, kakor da bi ne bili njih pastir; brigate se rajši za ceste in mostove, če so v redu ali ne. Krivice, katere ste nam storili, so prevelike. Ko ste pred dvema letoma osnovali kmet. zadrugo, vlovili ste več ljudi, da so vplačali po 5, 10 ali več goldinarjev. Ker je zadruga poginila, nimajo ti ljudje nobenega haska; še svojega vplačanega denarja ne dobe. Še celo izkaznic nimajo, da so člani in koliko da so vplačali. Kam ste spravili denar? Zakaj nočete sklicati seje?! Ko ste delili podporo, niste pravično postopali. Štuklnovim dekletom ste dali podporo, ker vam pesek zastoj vozijo. Muha ni hotel voziti: hitro ste mu poslali podporo. Plavcu ste dali podporo, samo da vas bo njegova žena še rajši hodila v žagred za plašč cukat. Pozniču ste dali, ker greste večkrat na kosilo k njemu. Pa za 80 K bi vam mi tudi kosilo napravili. Marku Grčku ste dali, ki nima otrok; molji mu žito žrejo, vina ima 30 veder na prodaj. Sploh vsem po Lesičnem ste dali, akoravno jim toča niti za jeden vinar škode ni naredila. Rekli ste, da bi sicer jezni bili. Bali ste se tedaj jeze bogatinov, nas pa, ki smo reveži in nam je toča vse pobila, se niste bali. Oznanili ste, da bode c. kr. okrajni glavar delil podporo tistim, ki kruha stradajo in nimajo obleke. Potem ste pa tako spletli, da je denar prišel v vaše roke in zgodilo se je, da moramo mi po toči zelo oškodovani reveži stradati in jokati, oni pa, ki imajo vsega dovolj in niso nobene škode imeli, se nam smejijo. G. Tomažič, vi skrbite le za tiste, ki se vam klanjajo in roke ližejo; celo na dom ste jim podporo pošiljali, nas pa, ki smo reveži, še pogledati nočete, ampak nam hrbet obračate. Če ne mislite biti tako, kakor je Jezus učil, je res boljši, da odrinete!

Več revežev.

Iz Žabnice, 28. avgusta. Sobotni »Slovenec« se zaletava v me, kakor večša v leščerbo. V tem, zares »duhovitem« dopisu — kakoršnega napiše učenec tretjega oddelka jednorazredne šole — mi dopisnik očita, da imam — »znani učitelj Potočnik« — zbrano okoli sebe neznaatno številce takih, ki so porabni takrat, kadar jih najamejo liberalci. Kje je imel ta brihtni dopisnik takrat glavo, ko je koval to notico, mi je popolnoma nerazumno. Torej, če imam okoli sebe zbrano neznaatno številce takih, ki so porabni takrat, kadar jih liberalci najamejo, morajo biti dotični gotovo prav slabi klerikalci, ker uhajajo od župnikove strani na mojo stran. No, takih me pa reši, o Gospod!

Koliko je pa to moje krdelee, naj pa svedočijo lastnoradni podpisani istih, kateri so lažnjivemu dopisniku pri meni na razpolago. Kako krdele je na župnikove strani, pa potrjuje zvonjenje pri tukajšnji cerkvi, ko hodijo mežnarju pomagat zvoniti otroci. Kar je pa odrasle mladine, pa ne dobite na župnikove strani niti treh fantov. In zakaj »znani učitelj Potočnik«? Ali sem morda zaradi tega znan, da sem tukajšnjemu mežnarju odpustil, katerega sem tožil zaradi varnosti časti in katerega bi sodišče na več mesecev obsodilo? Ali sem mogoče radi tega znan, da nisem ne besede rekel, ko se mi je po pritisku sestre tukajšnjega župnika odpovedalo vodo in mleko? Ali sem morda radi tega znan, ko se je mojemu otroku odpovedal krst — kaj ne, g. boter Megušar — in jaz sem molčal? Če pa hoče dopisnik še kaj znanosti zvedeti, sem vsaki čas pripravljen mu jih povedati, katere sem sam doživel in zaradi katerih bom lahko »znani učitelj Potočnik«.

Kar se pa tiče mojih pristašev, pa dopisniku le toliko povem, da jaz nisem nikdar iskal pristašev in jih tudi nikdar ne bom, pač pa sem jih v Žabnici že našel in o katerih dobro vem, da jih ni bilo sram — kakor piše »Slovenec« — da so dr. Tavčarja počastili s tem, da so ga dvignili, ter mu s tem izkazali visoko spoštovanje in zaupanje. Kar se pa tiče dr. Tavčarjevega trebuščka pa mislim, da je v Žabnici mož še s težjim trebuhom, če ne s tolikim, kakor oni debeluh pri cirkusu Barnum & Bailey.

Alojzij Potočnik, učitelj.

Iz Št. Petra na Pivki, 26. avgusta. Zadnje dni smo se pri nas imenitno zabavali. Za zabavo skrbeli so klerikalni mogotci šempeterske občine. Res smešni so nekateri, ali smešnejšega kakor je »Komarjev Pavle« se ga gotovo ne dobi v celej kranjski deželici. Seznaniti Vas pa hočem s tem

človekom — le zavoljo tega, ker vam je, oziroma vašemu cenjenemu listu, »pogin« napovedal.

»Slovenski Narod« izginil bode iz površja, ni mu obstanka in Hribar, župan bele Ljubljane, pričel bode izdajati nov list. To so njegove besede pred zbranim ljudstvom. Tudi je govoril liberalci morajo propasti, še dr. Tavčar se bode udal in h klerikalcem prikloplil. Poglejte, g. urednik, taki in enaki prizori zbujajo pri nas veliko smeha. Prosil bi Vas tudi, g. urednik, če vam je znana kaka taka — »žavba« — da nam to naznanje daste, ker ne vemo si pomagati, — ali kje tej prismođi puščati, da je ne bode treba na — Studenec — pošiljati.

Tudi g. Železnemu, kuratu v Truji želimo več pameti. Ni treba preveč neslanosti z lece prodajati. Sicer se pa pri tem gospodu lahko kaj malega zasluži. Veste, g. urednik, obljubil je namreč vsakomur, kdor mu kako »pošto« prinese, eno kronco! (Javna izjava.) Res dobrohoten gospod! Vohunstvo se bo lepo razvilo.

Naš kurat, g. Zupan, se nam pa smili. Upriporil je nebote buren nastop z nekim židom. To se je pa tako zgodilo. Pripeljavši se z večernim vlakom v Št. Peter je žid pri izstopu g. kurata tatvine obdolžil. Trdil je, da mu je ročni kovček izmaknil. Med tem, ko sta obedva v čakalnici zaprta rešitve čakala, prišel je kovček na dan in tako je bil g. Zupan oproščen. Rohnel je grozno na žida, ali kdo ne bi Vas? Tudi par zaušnice bi moral kmalu žid iztakniti, ali prerano se je g. Zupan svoje blagoslovljene roke domislil. — Da nam je ta prizor veliko smeha zbudil, ste lahko prepričani. Sicer se ne bi to našemu gospodu prigodilo, ako bi lepo doma ostal in ne dr. Žlindro, kateri se je ravno isti dan zjutraj pri nas mudil, spremljal.

Drugokrat zopet kaj novega, za danes bodi dovolj. Sploh pa, g. urednik, menil sem le navesti, kar se tiče vašega cenjenega lista, kojega naj si bi vsakteri zavedni Slovenec omislil. Zdravstvuje!

Nihče.

Izpred sodišča.

(Tolovajstvo v Gočah.)

(Konec.)

Toda, slavni sodni dvor, on ni samo tega govoril, on je govoril veliko več. Štemberger pravi, da ga je slišal klicati: Po njem, druga priča: Razpodite boksarje, tretja priča: Razženite brezbožneže. Veliko je pa drugih prič, ki so rekle: Jaz tega nisem slišala, jaz sem slišala: Pojte domov, bodite mirni, pripravite se Bogu in Materi Božji. Ta cel materijal se tu razvija, oboje priče so določno potrdile. Tedaj je treba presoјati, kaj je res. Stvarni položaj je tak, da jaz nimam dvomiti ne na pričevanju ene, ne druge priče. Iz vsega tega sledi, da je kurat dolgo časa govoril skozi okno, da je on z zvišenega stališča, kot vodja svoje stranke napeljeval, kaj se ima zgoditi, kajti, slavni sodni dvor, v tem slučaju treba premisliti razmere, kako je vse to bilo. Saj je bil šunder, ljudje so se semtertja premikali, vsi niso bili zraven, ko se je to godilo, enemu je padlo v misel to, drugemu ono, eden je slišal te, drug druge besede, tedaj je lahko mogoče, da je govoril župnik vse besede, ki so jih navedle razbremenilne in obremenilne priče. To je prav lahko mogoče, da je govoril najprej razbremenilne besede: Pojdite spat, ker je mislil najprvo, da je samo njegova stranka doli na cesti. Potem je šele vprašal, katera stranka je, in ko je zvedel, da so tudi liberalci vmes, je govoril tiste besede, ktere pravijo nasprotni priče: Bog živi »Nanos« itd. Potem je mogoče tudi razumljivo, da so tiste besede vse verjetne, ki so jih priče govorile, očigled temu, da jih je g. predsednik opominjal govoriti čisto resnico. To ni tako, slavni sodni dvor, človek ne misli, da pride k pričevanju. Vsak govori pod prisego resnico. Da, če bi bili vsi opomnjeni: Imejte svinčnik in papir in zapišite vse, potem bi se moralo strinjati vse. Pri teh razmerah pa, ko so ljudje hodili semtertja, ko je bila rabuka, se ne more zahtevati od prič, da vsaka natanko vse ve, ampak vsaka priča je po svoje potrdila: Tako je bilo, in jaz nimam vzroka na tem dvomiti.

To je torej dokazano in s tem preidem na drugo dejanje, da je kurat res slabo vest imel. Dokazano je, da je on drugi dan pridigal pomirljivo, da je rekel: Jaz obsojam večerajšnje izgrede itd. Jaz to popolnoma verjamem. Ko je videl, da so se tako vršili

izgredi, kakor je imel namen, je izprevidel: Predalec smo šli. Tedaj, če je on drugi dan pomirljivo govoril, to ne dokaže nič, da ni sam kriv. Ampak ta okolnost, da se je strahansko potegoval za to, da se cela stvar zaduši, da je on, kot voditelj stranke to reč v roke vzel, to kaže, da je on imel slabo vest, da ga je njegovo ravnanje pred in po 28. oktobru peklo na vesti in, da je hotel zadušiti celo stvar. Potrdilo je pa več prič, da je rekel: Če tistih, ki so v zaporu, ne moremo rešiti, pa saj drugih nikari notri spravljati. On pravi: To sem za to storil, ker sem vedel, da so krivično notri. Kako pa more on to vedeti? Če koga zadene sum, se mora to preiskati sodnijsko, on pa ni v to poklican. On je ravnal nemoralno, če je rekel: Mi ne bomo drugih notri tlačili. To ni prava pot, to ni pot, ki jo stori čista duša, to kaže, da je on krivec teh izgredov. In dasiravno je izjava sicer poštenega človeka Alojzija Ferjančiča nekoliko sumljiva, ker pravijo orožnik in priče, da on rad veliko govori, se vendar z ozirom na to, da so tu dani vsi pogoji, ker je imel kurat nagnjenje zadušiti to stvar, so dani tu vsi pogoji, da se mora verjeti zapriseženi izjavi Alojzija Ferjančiča, kajti cel značaj gospoda obtoženega je tak, da on ne sovraži in ne opusti nobenih sredstev za dosego svojega namena, namreč pobijanja liberalizma, torej je tudi bil namen njegov zadušiti celo stvar. Saj je rekel: Jaz bom plačal tiste stroške. To so nasledki tega, če kedo hujska. On si je prizadeval pridobiti Alojzija Ferjančiča, da bi pri občanah okoli hodil in tiste priče, ki imajo biti zaslišane, nagovarjal, da bi govorile olajšujoče in pa krivično za tiste, kateri so že notri.

Kar se tiče tretjega dejanja, moram nekoliko dalje poseči. Kazenski zakonik v § 303. pravi, da se zakrivi pregreška zoper javne naredbe tisti, ki se med bogoslužbenim opravilom vede tako, da je njegovo vedenje sposobno pohujšati ljudi. Tega zločina se zamore zakriviti tudi duhovnik s pridigo, to je potrjeno, zdaj je pa dokazano, da je g. kurat Ferjančič dne 4. novembra l. l. na prižnici izgovoril, da so ga ljudje obdolžili, da je nečistnež, in da je to izgovoril z dvomljivimi besedami, ki so res sramotne in nečiste, skoro nesramne. To se je dognalo. Potem 5. februarja t. l., ko je bilo pozvedovalo orožništvo o tem, je zvedel kurat Ferjančič, da se pozveduje po občini goški, ako je kurat res te besede govoril, prvič in, ako je s temi besedami dajal pohujšanje drugič. Vprašam gospoda kurata, ali si je bil v svesti, da te besede morejo pohujšati ljudstvo, ktere je on izrekel na svetem kraju? Moram mu prisojati toliko čuta dostojnosti, da morem reči, da je on vedel, da so te v navzočnosti malih, napol odraslih otrok, devic izgovorjene besede vsekako take, da so za take ljudi, ki nočejo nič hudega slišati, gotovo pohujšljive. Kot značajan mož in človek bistrega uma je moral presojeti dobro, ampak on je rekel: Razmere so take, da te besede ne morejo dajati pohujšanja.

Gospod kurat, razmere nikdar niso take, da bi kaj takega opravičevalo. Če misli kurat, da se more opravičevati s temi besedami, se moti, in jaz mislim, da dobro ve, da se je na ta način pregrešil zoper zakon, da je gotovo pohujšal poslušalce. Če je pa on to vedel, bi bilo moralo biti njegovo stremljenje naperjeno na to, da on ni imel namen pohujšati, da bi to vedelo ljudstvo.

Oglejmo si, kaj je pri pridigi rekel! Rekel je: Danes je bilo po vasi zopet neko stikanje, da sem jaz Vas pohujšal. Jaz pa nisem nobenega pohujšal in bom to noč lahko dajal odgovor pred večnim sodnikom, še bolj pa pred posvetnim. Kaj je on hotel s tem doseči, slavni sodni dvor! On ni s tem hotel doseči nič drugega, kakor, da poslušalci morajo dobiti prepričanje, da ni nobenega pohujšanja govoril. In potem: Bogu in Materi Božji se priporočimo in vsi hudiči, če pridejo iz pekla, nas ne bodo zmagali! Dalje: Gorje tistem, ki svojega dušnega pastirja noter tlačijo! Tedaj je on mislil s tem reči: Sedaj ste zvedeli iz mojih ust, da niso moje besede pohujšljive in če eden to reče, potem tlačijo duhovna notri itd. Tedaj ta kavzalneksus je vendar tako naraven, samo ob sebi verjeten in umljiv, da je človek, ki mora vedeti, da je pohujšanje povedal, hotel pripraviti ljudi do tega, da bi mislili, da to ni pohujšljivo. On je to rekel, da bi ljudi pripravil do tega, da bi rekli: Ni nas pohujšal in je tako kriv hudodelstvo po § 142, hudodelstva gohujfje.

Krivično pričati se ne sme samo zoper duhovna, ampak tudi proti drugemu človeku

ne, tudi proti beraču ne. Ampak on je hotel reči: Vi ste slišali iz mojih ust, da jaz nisem pohujšoval; kedor drugače govori, ta govori proti služabniku božjemu, in kazni božja ga mora zadeti. S kaznijo je pritiskal tiste, ki bi pričali zoper njega. Sedaj pa pravijo ljudje, da je bil utis ta, da ne smejo krivično govoriti, in to je popolnoma krivično stališče. Mi moramo pri takih besedah vprašati, ali je storilec imel namen in ali je sposoben to hudodelstvo učiniti s tem, kar je rekel. Ravno tako je pri razžaljenju vere § 122 kaz. zak., samo namen, ki sem ga imel, odločuje. Istotako je pri razžaljenju Veličanstva. Tu ne pride na to, kak utis je napravil, ampak samo na to, kaj je mislil, ali je izrekel tako, da je mogel razžaliti Veličanstvo. Ravnotako je tudi pri nasilstvu z nevarnim pretenjem. Važno je samo to, ali je on, storilec, imel namen to storiti, in če je sposoben za kaj takega. Kurat je govoril, da bi napravil na ljudi tak utis, in je mislil: Napraviti moram, naj ljudi mislijo, da jaz nisem nič pohujšanja dajal. To morajo v glavi imeti. Potem je še pristavil: kedor ne govori tako, priča zoper mene. To spada pod § 122. kaz. zak.

Pridem k razgovoru o posameznih sokrivicah. V tem oziru se bom jako kratko izrazil. Sklicujem se v obče na to, kar sem omenil glede kurata, kajti zapeljivce ima ravno tisto slabo misel, kakor zapeljani. Kurat je tisti, ki je nasprotnik liberalne stranke, tisti, ki s svojimi pridigami hujska stranke med seboj, in ravno tisti duh, ki ga je imel on, tisti duh je bil tudi pri njegovih sokrivicah. Veliko izrazov je glede tistega večera, iz katerih se da sklepati, da so bili ljudje razburjeni. Omenjam, da je obtoženega Andreja Krečiča držala žena nazaj, on pa je rekel: Pusti me, nocoj se mora zgoditi, kar se ima zgoditi. Druga priča pravi, da je slišala klic: Danes gremo čez liberalce. Tudi vedenje klerikalcev v Jamškovi gostilni je sumljivo. Torej vse kaže, da je napad bil dogovorjen. To je popolnoma nepotrebno. Če kak zlikovec dreigne v sršenovo gnezdo, sršeni sfrfotajo ven in ga opikajo. Kedo pa je sršenom rekel, da ravno tega pikajo. Oni vidijo, da eden leti za njim in za tem gredo potem vsi, ker so razburjeni. Tako so bili obtoženci vsi enega duha, ena želja in misel jih je navdajala in ta misel je bila: Proti liberalcem! Če je eden kaj storil, je vedel, da imajo drugi ravno tisti cilj v očeh ali v mislih in tedaj so okolnosti take, da je on ravno tiste zlobne volje proti liberalcem, kakršne misli ima tudi njegov somišljenik. Konstelacija je bila taka, da je sleherni izmed teh obtožencev, ako je še tako skromen v svojih duševnih zmožnostih, vedel: Mi smo taka kompanija, da mora vsak ravno to storiti, kar drugi in sicer ne proti osebi, ampak proti celi stranki. Vsek je izprevidel, da mora nastati nevarnost proti telesni varnosti, to tem bolj, ker je bila noč temna, in so vse luči pogasili ravno zato, da bi bilo temno in tembolj, ker so vedeli, da so bili nasprotniki celo popoldne korajžni in so pili, torej stranka, ki je razpoložena k tepežu. Čuditi se moramo, da je bilo pri napadaleh tako malo nesreč, kakor pri liberalcih, kajti če bi ti bili začeli streljati iz Žgurjeve hiše, bi bili nasledki veliko hujski in tega se je bilo bati, kajti, če bi bili liberalci bolj bojzljivi, bi bilo gotovo do tega prišlo. Razmere so bile take, da je vsak mislil: Jaz imam somišljenike, če jaz kaj takega storim, bodo oni gotovo tudi to storili. In to spada pod § 87. kaz. zak.

Na posamezne slučaje se ne bom spuščal: Tisti, ki so izzivali, so izzivali pod takimi okoliščinami in so ravnotako krivi kakor oni, ki so napadli tiste liberalce, ki so jim v roke prišli.

Jaz bi samo glede šte. 16., glede Franceta Ferjančiča nekaj omenil, kajti ravno ta slučaj se mi zdi nekako zvit in hinavski. Vzemimo ta slučaj: Tolpa razburjenih ljudi obkoli orožništvo na deželi in sedaj pride župan klicati orožnike, da se nekje drugje tudi tepo, in da naj gredo tje mir napraviti. Kaj bo orožnik rekel? Odgovoril bo: Kaj bom jaz hodil drugam mirit, saj mene samega napadajo. V ravnotakih razmerah je bil župan Žgur. On je vedel, da se vrši na cesti tepež med liberalci in klerikalci, on je slišal, da kričijo zunaj čez liberalce, on je vedel, da je on tisti, ki je pripravil liberalcem večerjo, vedel je, da oblegajo njegovo hišo, in sedaj pride prvi občinski odbornik in mu pravi: Pojdi mir delat tje doli! To je vendar skrajni nonsens. Kam bo on šel mir delat, če je sam napaden. Iz tega sklepam, da je obtoženi Franc Ferjančič imel hinavski namen izvabiti župana Žgurja iz hiše, in ga izro-

čiti tistim, ki so rekli, da bo danes tekla županova kri, to pa tembolj, ker je Franc Ferjančič rekel potem svojim prijateljem: O tem ne smete nikomur nič povedati, ne žlahti, ne ženam, ne otrokom, kajti kazni bo velika. Iz tega dalje sklepam, da se je on popolnoma zavedal svojega dela, katero je hotel narediti s tem, da je hotel župana zvabiti na cesto.

Slavni sodni dvor! Jaz ne bom dalje poudarjal obtožbe in olajševalnih okolnosti. Ta okolnost, ki je olajšujoča za vse, je obtožujoča za prvega obtoženca, da je namreč on zapeljal svoje somišljenike, ki so na veliko nižji stopinji duševnega razvitka, in da so oni bili zapeljani.

Slavni sodni dvor, jaz hitim h koncu. Kdor je tek danes zaključene razprave tudi le površno zasledoval, je moral priti do prepričanja, da se je zagovorništvo z vso vneto trudilo pravo sliko goških izgredov kolikor mogoče zamračiti. Toda, slavni sodni dvor, kakor se pri pogledu na megleno okolico vidijo konture gora in drugih višin, tako se pri zamračenih goških izgredih vidijo dejstva, koja se ne dajo zatajiti. Ta dejstva so, da je večkrat ponovljeni naskok na Žgurjevo hišo trajal več ur, da je bila na cesti, kakor tudi pri tem naskoku skrajna nevarnost za ljudi in da je bil to sploh napad od strani klerikalcev na liberalce. Razvidi se tudi dobro iz izpovedb prič, da se je trudil kurat Ferjančič to stvar potem kolikor mogoče udušiti.

To, slavni sodni dvor, so suha dejstva, ki se pa ne podajo iz opazovanja prič, marveč iz dogodkov samih. Iz tega se da izvajati dvojni sklep: prvič, da se je, objektivno sojeno gotovo vprizorilo hudodelstvo, kaznjivo po § 87. kaz. zak.; drugič, da je provzročitelja iskati v osebi kurata. Z nekako v nemo se je hotel doprinesiti od zagovorništva dokaz, da so liberalci tisti, ki so bili vsled izzivanja pri propovedih nahujskani, ki so bili jezni, in da se je nekako z zofističnim izvajanjem sklepati in dokazati hotelo, da so liberalci napadli klerikalce. Ali je to res, ali smo slišali eno izzivanje, iz katerega bi se moglo sklepati, da so liberalci napadli klerikalce, ali kako klerikalno hišo, ali, da so naskočili in oblegali župnijo? Mi nismo prav nič takega slišali, nasprotno pa smo slišali, da so zahajali klerikalci v Žgurjevo gostilno, in da se jim tam ni nikdar nič žalega zgodilo, ampak, da se je od tam zbranih ljudi vsak le branil, če ga je kdo udaril. Pri tem liberalci niso več storili, kajti, če bi hoteli reagirati, bi nastala taka rabuka, da bi bili nasledki čisto drugačni.

Zdaj, če pogledamo obtožence, če pogledamo priče, se mi dozdeva, da so vsi Slovenci, iz enega kraja, enega jezika, ene vere, da so medsebojno drug na drugega navezani, da morajo bivati skupaj, ker ne morejo vzeti zemljišč na hrbet in iti drugam, da jih torej veže enega na drugega, sto in sto niti, da so dosedaj složno živeli tam in skupaj prenašali težave tega življenja. In kakšne razmere so sedaj? Drug drugega ne pogleda, brat in sestra sta si v takem nasprotju, da je sestra pričala proti lastnemu bratu! Razmere se bodo še le čez dolgo vrsto let zopet obrnile na bolje. Ne samo zločin, ampak ti velepomembni nasledki tega zločina so tiste okolnosti, ki dajejo zločinu pravi pomen. Jaz prosim ravno zaradi tega, ker so nastopili ti nasledki, ki se ne bodo dali tako kmalu izbrisati, slavni sodni dvor, naj stori pravično in strogo sodbo, in zahtevam v tem oziru zadoščenja užaljenemu pravu. S tem končam.

Potem je dal predsednik besedo zastopniku privatnega udeleženca župana Leopolda Žgurja, dr. Tavčarju.

Govor dr. Tavčarja.

Visoko sodišče! Jaz, kot zastopnik privatnega udeleženca, oškodovanega župana goškega Leopolda Žgurja, sem si bil takoj v svesti, da mi v tej dvorani ni naloga s politične strani govoriti. Visoki sodni dvor oprosti, če sem med razpravo včasih kazal kaj politične strasti. Vsek mora priznati, da se ne more zameriti možu, ki stoji z istim prepričanjem na svojem liberalnem stališču, kakor kurat Ferjančič na klerikalnem, ako je razburjen, če se hočejo napraviti take razmere kje, kakor v Gočah. Nobenih političnih opazk ne bom delal, ampak omenjam le toliko, da življenje, da javnost zahteva, da je bil ta slučaj prvi in zadnji v deželi. To smemo zahtevati tudi mi, ki se s ponosom imenujemo liberalce. Županu Žgurju in nam se ne more očitati, da si je vzel mene za posebnega zastopnika. Privatne njegove zahteve, kar se tiče odškodnine, so jako ne-

znatne, glavne privatno-pravne razmere pa obstoje pač v tem, če se smem v vznesenem pomenu izraziti, da se more župan zopet povrniti varno domov s svojo rodbino. Ako bo pa ta rabuka izginila brez kazni s površja, potem je lahko misliti, da župan ne bo več mogel varno živeti v Gočah, in da bo tudi njegova hiša kmalu izginila s površja. V tem oziru so torej Žgurjeve privatno-pravne zahteve zelo izdatne. Sicer pa, kakor rečeno, privatno-pravne zahteve niso znatne, v kolikor se bodo oglasile. V tem oziru stojim na tem stališču, da se ima glede teh zahtev tudi s kazenskega in vsakega pravnega stališča sodba izreči tako, da je vsakdo, ki je udeležen pri goški rabuki, solidarično zavezan ne samo za kazni, ampak tudi za privatno-pravne zahteve. V tem pogledu pravim, da ima ne samo tisti pravico do teh zahtev, ki dokaže, ta in ta oseba me je ranila in oškodovala, ampak vsak oškodovani. Ta privatno-pravna zahteva je taka, da mora vsak, ki je obsojen po § 87 kaz. zak., s telesom in imetjem stati za njo. Kdo je udeležen pri tej rabuki, je treba dokazati, in kakor potem jamči kazenskemu sodniku s telesom, tako jamči privatnemu poškodovancu z imetjem svojim. V tem pogledu grem še nekoliko dalje kakor državni pravdnik, ko je zagovarjal obtožbo. Res je, da po § 87 ni zahtevati dokaza kompleta. Po tem paragrafu je dokazan zločin, če imajo zločinci zavest, da so v tem oziru ena sama kompanija, da stoji drug za drugim. Ampak jaz pravim, ta afera goška je taka, da mora kazenski sodnik, če pregleda ves aparat, priti do prepričanja, da je cela stvar v soglasju vpeljana in izpeljana. Vsek kazenski sodnik, če pregleda vse dokaze, mora priti do prepričanja, da je cela stvar dogovorjena na ta način, da bi se liberalci pobili tisti večer. Bil je pravi komplot to. Tu se ne more prezreti pri najboljši volji okoliščina, da imamo v tem slučaju opraviti s pravim komplotom, in da je vsakdo od tistega, ki je luč ugasnil, pa do kurata kriv tega komplota. Ta dokaz po mojih mislih ni težko doprinesiti. Slavni sodni dvor! Jaz polagam v tem pogledu važnost na to, da je provzročitelj celega komplota kurat, glede katerega zahtevam, da tudi on pride v solidarnost, kar se tiče privatno-pravnih razmer. Pečati se mi je s tistimi razmerami, ki govore za to, da imamo pred seboj dogovorjen komplot. Ena stvar je važna, da se nahajata med obtoženimi dva občinska moža, glede katerih je saj pri enem popolnoma dokazano, da je bil neki vodja, duša cele rabuke. To je tisti famozni prvi občinski svetovalec, ki je po vsej sili hotel spraviti župana v klavnico: Jasno je, da je ta človek prišel prvi dan v Ljubljano ter mislil, da je to kaka šala, da je prišel enkrat na kosilo v kako ljubljansko gostilno, dokazano pa je, da je bil ta človek od kraja do konca na pozorišču, da je takoj od začetka prišel v Žgurjevo gostilno in župana vabil ven, in dokazano je, da takrat, ko je bil že konec rabuke, da še takrat Franc Ferjančič Berjaški ni izginil s pozorišča, ampak da je pred hišo dopovedoval prijateljem: Nič ne govorite o tem, ne ženam, ne otrokom svojim, kajti kazni bo velika. Po mojih mislih je to dokaz za komplot, da sta se dva občinska moža udeležila rabuke in končno, ko je bila že cela stvar dovršena, ščuvala in prigovarjala, češ, da nas sodnija ne dobi v roke. Zategadelj mislim jaz, da je bil ta Franc Ferjančič eden najnevarnejših ljudi na Gočah poleg kurata in zato mu ni misliti, da se gre danes za kako šalo.

O vseh drugih obtožencih ne bom nič govoril, kako so se udeležili, ker ne polagam važnosti na to, da se obsodijo te zapeljane ovčice. Ampak glavno važnost polagam na to, da glavni krivec, namreč kurat Ferjančič ne uide zasluženi kazni in solidarnosti. Jaz pravim, da je on vse napeljal in, da je on tisti, ki je celo goško klerikalno stranko mobiliziral proti „Triglavu“ in drugi stranki. V tem oziru bom govoril, kako se je obnašal kurat pred 25. Da je jako silovite narave, izhaja iz tega, da meče osle s prižnice in, da je porabil tako priliko, da je pri romarski cerkvi s pridigo ščuval ljudi. Pridige mené nič ne brigajo, so pa jako značilne za ilustracijo tega duhovna. Če se upošteva samo tisto, kar je storil kurat dne 28., mi vsak sodnik mora odmeriti tisto kazni, kakor njegovim sokrivicem. Začel je na prižnici nekaj posebnega delati, kjer mu nobeden ne sme odgovoriti, drugače je tožen, in ljudje, če ga poslušajo, mislijo, da poslušajo Boga. In tu vidimo, kako se je kurat Ferjančič norčeval iz društva, ki je liberalno, če je govoril o

cilndrih iz melon in črnih rokovicah. To je bila taka pridiga, da mora vsak sklepati iz nje, da je kurat že zjutraj imel tisti namen, kojega je ponoči izvršil.

Potem je po pričah dokazano, kako je duhove ljudi prepiral na to, da so šli v Mavče. Kaj se je v Mavčah godilo, ne vemo. To je značilno. Zagovornišvo je toliko olajševalnih dokazov nagromadilo, ali v tem pogledu, kaj se je v Mavčah godilo, ni nobene priče. Ali jaz mislim, da se je v Mavčah dogovoril cel bojni načrt, ki se je godil na Gočah. Začeli so s tem, da so luči ugasovali, in potem so oblegali Žgurjevo hišo. Kajti drugače bi morala vendar biti kaka priča. V tem pogledu imamo pa eno samo pričo, ki pravi, da se je v Mavčah govorilo o liberalnih barabah. Potem ko se je začela stvar na Gočah razvijati, je značilno kuratovo obnašanje. Ena stvar je, na katero polagamo važnost. V tistem hipu, ko se je pričela rabuka, ko se je spodaj ugasnila luč, je gori župnik pogledal skozi okno. Pri tisti priliki, ko je pogledal skozi okno, je bila prva beseda po stranki. Svojo stranko je klical.

Potem, visoko sodišče, imamo za popolnoma dokazano, da je bil ravno kurat tisti, ki je že itak razdraženo množico naščeval in do besnosti razljutil. V tem pogledu različne priče in razprava niso ničesar dokazale, da te priče ne govore resnice.

Jaz protestiram tukaj-le proti eni stvari. Skušalo se je izpodnesti nekatere priče, ker pravijo, da so liberalne. Visoko sodišče, opozarjati moram, da naš zakon ne pripozna nobene razlike. Liberalni priči je ravno tako verjeti, kakor klerikalni in jaz protestiram, da bi se reklo: Lojze Ferjančič sovrači duhovne in zato ne zasluži verjetnosti pred avstrijskim sodiščem. Tudi če se naj ne ozira, je dokazano, da je kurat v odločilnem trenutku klical na boj. On je rekel samo: Živijo „Nanos“! Na Gočah ste dve stranki, bojni klic ene je „Nanos“, druge „Triglav“.

Dokazano je pa še več ne samo to, kar pravi kurat, da je klical: Pobijte te proklete Bure itd. Na vse to pa ne pokladam važnosti, ampak kar sta dve ženski izpovedali pod prisego. Ena je rekla, da je pri tisti priliki kurat zavpil in ščeval na ta način: Bog živi „Nanos“! Bog je z nami, kedo bo zoper nas? Ta parola je, če se ne motim, nastala v križarskih vojskah. — In druga, namreč Rozalija Dolenc, njegova prijateljica, česar pa seveda ženski ne zamerim, je rekla, da je kurat zaklical: Bog živi „Nanos“! Priporočimo se Bogu in vse bomo zmagali.

Če se vse to, kar je absolutno dokazano, ne no upoštevalo, se nobena stvar ne da dokazati. Po mojih mislih je dokazan komplot in dokazano, da se je tega tudi udeležil Josip Ferjančič. Če je tako, potem mora tudi on biti v solidarnost glede pravnih razmer. Jaz te zahteve takoj likvidiram. Moj klient Leopold Žgur zahteva 15 K 25 vin. za poškodbo na hiši, 39 K za zdravljenje in 100 K za bolečine.

Za dr. Tavčarjem je govoril dr. Brejce, ki se je pa spuščal tako daleč v politične podrobnosti, da ga je predsednik parkrat opomnil, na bolj kratko govori. Ko je še dogovoril Ivan P. Vencajz svoj zagovor, so šli sodniki posvetovati se glede sodbe. To posvetovanje je trajalo 2. uri. Potem se je pa razglasila sodba, ki je že v včerajšnji številki „Sl. Naroda“ med domačimi vestmi objavljena.

Zagovornika dr. Brejce in Vencajz sta naznanila, da bosta vložila ničnostno pritožbo proti tej razsodbi.

S tem je bila končana tridnevna razprava o goškem tolovajstvu.

Dodatek.

Na željo g. predsednika te obranave pojasnimo, da je g. predsodnik z ozirom na okolnost, ker je Ferjančič na pripomnjo, da je isti kot duhovnik moral vendar umeti dotični, od njega rabljeni nespodobni besedi za pohujšljivi, to neprestano zanikal, resnično se izrazil, da je žalostno, če duhovnik kaj tacega pravi in „da smo mi tudi kristijani in katoličani, a da bi si pač premislili, svoje otroke v cerkev pošiljati, če bi imeli vsi duhovniki glede pohujšanja tako mnenje, kakor kurat Ferjančič“. — Glede napada na orož. stažmojstra g. Turka pripomnja g. predsednik, da je dotične besede g. dr. Brejca razumel le v tem smislu, da je pri ocenjevanju vrednosti prič treba se ozirati na to, da izpovedba g. stražmojstra zaradi tega ni prav zanesljiva, ker g. stražmojster ničesar iz lastnega ne ve, ampak le kar je izvedel iz drugih, po mnenju dr. Brejca liberal-

nih virov. Gosp. predsednik ni slišal dr. Brejčevih besed, „da je orožnik liberalce in da radi tega njegove pričevanje ni verjetno“. Take besede, da jih je dr. Brejce rabil, bi bil g. predsednik grajal. — Opombe uredništva: Mi gotovo nismo hoteli g. predsedniku kaj očitati, ker radi pripoznamo, da je g. deželni sodni svetnik Andolšek težavni posel predsedovanja objektivno in mirno izvrševal, tako da zasluži vse priznanje.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. avgusta.

— **Smešen prizor.** V Ljubljani izgubljajo klerikalci čedalje več pristašev. Še rajni Peterca je to opazil in nekoč ves srdit vzkliknil: »Sam hudič ve, zakaj skoro noben spodoben človek neče pri naši stranki biti«. V Ljubljani res ne bo kmalu nikogar več pri klerikalni stranki razen duhovnikov, nekaj spekulantov in nekaj tercijsk. Kolikor manj pa ima škofova stranka pristašev, toliko fanatičnejše postajajo tercijske. Take so, da že kar brenče. V sredo svečer, ko so čakale na izid obravnave zoper kurata Ferjančiča, so imele sveče v žepih ter so hotele svetiti, če bi bil Ferjančič oproščen. Na naš list so te revne babnice seve prav posebno hude. Kar mrzlica jih strese, če ga vidijo. Tako je te dni na Krakovskem nasipu pred hišo št. 10 mlad mož čital mali družbi poročilo o Ferjančičevi obravnavi. Nakrat se prikaže kakor lintvern v pravljici stara tercijska, žena Jakoba K. Mož in sin, ki sta z velikim zanimanjem poslušala čitanje iz »Slov. Naroda«, videvši ženščino, sta se hitro potuhnili in jo odkurila. Žena pa je začela regljati, kako pohujšanje se širi po »Slovenskem Narodu« in zagovarjala klerikalce s tako strastjo, da pač zasluži, da g. škofa na to vneto zagovornico njegovega Ferjančiča posebno opozorimo. Regljala je tako, da bi se bil kmalu splašil še neki silno star in izkušen fijakarski konj, samo na liberalne poslušalce ni ta kapucinada zoper »Slovenski Narod« napravila nič utisa, zakaj ti so se neusmiljeno norca delali iz brumne preganjalke »Slovenskega Naroda«.

— **Goška afera.** Ferjančičev nesrečni zagovornik dr. Brejce nas je razveselil z naslednjim popravkom: Sklicuje se na § 19. tisk. zak., zahtevam glede na dnevno vest »Goška afera«, priobčeno v Vašem listu z dne 28. avgusta t.l. št. 196, da na istem mestu in z istimi črkami objavite nastopni stvarni popravek: Ni res, da sem predlagal, naj se kot priča zasliši še ljubljanskega škofa, da bo izpovedal, kako miren in blag človek je obtoženi kurat; tudi ni res, da je sodišče to zahtevo odklonilo. Res je le to, da sem kot zagovornik g. kurata Josipa Ferjančiča vložil sodnemu dvoru prošnjo s 6—800 podpisi goških faranov, kateri so po gosp. Francetu Habetu iz Goč prosili prevzvišenega gospoda knezoškofa, da naj se g. kurata Josipa Ferjančiča ne prestavi iz Goč ter sem le predlagal, da naj se, če bi se temu ne verjelo, o tej prošnji goških faranov kot priče zasliši prevzvišenega gospoda knezoškofa in gospoda Franceta Habeta. Ta moj predlog je sicer sodni dvor res zavrnil, toda le zaradi tega, ker je g. državni pravdnik izjavil, da moji navedbi popolnoma verjame. Ljubljana, 29. avgusta 1901. Dr. Janko Brejce, zagovornik g. kurata Josipa Ferjančiča.

— Sam si bode pihal — kaš!

Pišejo nam: V tisti pridigi, ki je bila povod goškemu tolovajstvu, se je kurat Ferjančič zaganjal tudi v navzočega potovalnega uradnika banke »Slavije« in ljudem naravnost prepovedal, da se ne smejo pri tej zavarovalnici zavarovati. Agitiral pa je neposredno za škofovo »Vzajemno« in potem raz prižnice zakričal »Ne boš mi, Jaka, kašepihal!« No, ta želja se je pobožnemu kuratu vendarle izpolnila. Dotični potovalec se mu sedaj ne bode drenjal k lončku »kaš«, katero si bode ta hinavski ljudski zapeljivec moral sam pihati. Dober tek, gospod Ferjančič! »Jaka«.

— **Verjemi jim, kdor more.** Na Kranjskem bijemo ljut boj za deželni zbor. Naši prijatelji klerikalci upijejo na vsa pluća, kako je vera v nevarnosti, da se pogubi ves slovenski svet, ako ne bodo zmagali klerikalni kandidatje. A ravno

tisti prijatelji, ki trobijo na pozavno z imenom »Slovenec«, pa nimajo niti besedice graje za one laško-nemške katolike, ki tirajo s silo tržaške Slovence iz cerkve, in o katerih nasilnosti beremo skoro vsak dan v »Edinosti«. Tja naj obrneta ljubljanska škofa Jeglič in Šusteršič svoji krščanski srci ter zabičita raznim »Amicovcem«, da ima pohleven tržaški Slovenec pred Bogom isto veljavo, kakor nekrščen tržaški žid. Altroche tržaška véra, altroche kranjska béra!

— **Politika v cerkvi.** »Soča« piše: Na Kranjskem je bilo letos več goriških rojakov v letoviščih. V dotičnih krajih so šli tudi v cerkev k maši in pridigi, ali se niso mogli načuditi, da niso čuli prav nič drugega, in to na več straneh dežele na Dolenjskem in Gorenjskem, nego edino le politiko in o volitvah. Na tako grd način »farbajo« ljudstvo glede na bližnje deželnozbornske volitve, da je strah in groza. Tako je bila nekje pridiga o naprednjakih, da hočejo biti naprej, kakor tisti hudobni angeli, ki so se hoteli dvigniti nad Boga, kateri pa jih bo treščil v peklensko brezno, kjer je jok in škripanje z zobmi. Ravno tako bo z naprednjaki, ker se vzdigujejo nad Boga, kateri pa jih bo treščil v večni ogenj! Slepak tak pop! Potem pa jih je učil ponižnosti: Le podložni bodite pa poslušajte besedo božjo, in volite tako, kakor zapoveduje sveta cerkev! Le podložno sv. cerkvi pojdite na volišče! — Tako hočejo držati kmeta v temi. Tista sveta cerkev je pop sam. — Ali ni nobenega izdatnega sredstva proti takemu javnemu sleparstvu? Ali smo res že v Španiji?!

— **Reminiscenca.** Iz sokolskih krogov pišejo »Edinosti«: Jako hvaležni smo Vam, da zavračate one, ki toli mrzé našo sokolsko organizacijo in nje idejo, da jej ne odreka jo le koristnosti, ampak jo smešijo celo. Saj je bil n. pr. »Primorski List« porogljivo pisal, da je sokolska srajca za neumne prepametna, a za pametne preneumna. Ljudje, ki tako govore o ideji, pripoznani v vseh slovanskih plemenih kakor eminentno vzgojevalno sredstvo v narodnem duhu, taki ljudje kažejo le, da nočejo take vzgoje! Oni nočejo, da bi se v narodu vzbujala možka samozavest, ki proganja duh hlapčevstva!! Seveda po sezajo v tem, da bi svoji mržnji do narodne organizacije dali vsaj videz opravičenosti, po finesi, kakor da je sokolska organizacija le strankarska organizacija v našem domačem prepiru. No, to naj bi še bilo; tako očitanje se že prenaša, tudi če je krivo. Ali ljudje, ki mrze našo sokolsko organizacijo, ker mrze vsaki krepkejši, energičnejši narodni vzlet, vzbujajo na perfiden način domnevanje, kakor da je sokolska ideja v nasprotju z načeli sv. vere, in da je torej duhovniku nemožno simpatizirati žnjo. Proti takim insinuvacijam pa že treba postaviti se po robu. V odgovor takim klevetnikom sokolstva hočemo tu oživiti reminiscenco iz nedavno minolih časov. Uzor-duhovnik, spoštovan od vseh, je bil menda pokojni prošt tržaški, dr. Šust. In ta mož, ta vzgledni duhovnik, ta zvesti sin svojega naroda, ta vredni člen v hierarhiji dijeceze tržaške, ta desna roka svojemu vladiki, ta zvesti in goreči služabnik svoje cerkve: je bil »Sokol« od prvega začetka in ni nehal biti »Sokol«, ko se je povspel do časti škofovega namestnika, in je ostal »Sokol« do — zadnjega diha!! In sedaj vprašamo: bi-li bil on to, ako bi le slutil, da se s tem le za las pregreša proti dolžnostim do cerkve in do vere? Gotovo ne! Pokojni Šust je bil gotovo popolnoma uverjen, da nič ne izgublja na svoji duhovenski časti s tem, da je Sokol!! O da: pokojni Šust je znal spajati dolžnosti duhovnika z dolžnostmi rodoljuba! Seveda ni bil pokojnik iz vrst novodobnih — boriteljev za krščansko resnico!!

— **Zdravniški minimalni tarif za Kranjsko,** izključujé Ljubljano: 1. Obisk podnevi v hiši bolnikovi 2 kroni. 2. Navaden obisk v stanovanju zdravnikovem ob naznanjeni ordinacijski uri 1 K. 3. Obiske in ordinacije, katere se zahtevajo ob gotovi uri, plačati je dvojno. 4. Ako se zdravi več članov jedne obitelji objednem, za vsacega nadaljnega bolnika 1 K. 5. Zdravniški konsilij 10 K, in sicer tako za ordinarija, kakor za konsilijarija. 6. Vsaki nadaljni konsilijarni obisk po 4 K. 7. Za

vsake v interesu bolnika porabljené 1/2 ure začete 1/4 ure polno računajoč 2 K. 8. Za zdravniško pomoč po noči, to je od 8. ure zvečer do 8. ure zjutraj plačati je dvojni tarif. 9. Zdravniško spričevalo zasebnikom 4 K. 10. Spričevala pri zavarovanjih proti nezgodam (naznanila in zaključek 6 kron. 11. Spričevala pri življenskih zavarovanjih brez ozira na zavarovalno svoto 10 kron. 12. Pismena konsultacija 2 K. 13. Izruvanje zoba 1 K. — Za naslednje izvršbe se poleg zgoraj navedene pristojbine in za porabo obvez zaračuna še: 1. Za uravnavo frakture ali luksacije kake manjše kosti 2 K. 2. Večje kosti 6 K. 3. Za traheotomijo ali herniotomijo 20 K. 4. Za vsako porodniško operacijo 10 K. 5. Za izvršbo manjšega kirurgičnega dela in za porabo instrumenta pri preiskavi 1 K. Za eventualno asistenco zaračuna se posebej.

— **Dodatek k „nemški kulturi“.** Poročali smo, kako sramotilno je pisal v 32. letošnji številki »Gartenlaube« neki E. Werner. Sedaj smo izvedeli, da je to psevdonim, pod katerim se skriva nemška pisateljica Elizabeta Bürstebinder (!) iz Merana. Nomen omen. Mislimo, da bi pri nas noben slovenski krtačar ne mogel pisati tako razaljivo o Nemcih, kakor piše ta nemška Amaconka o nas Slovincih.

— **Zadruga krojačev, klobučarjev itd.** izvanredni občni zbor vršil se je v nedeljo 25. t. m. v gostilni pri »Kroni«. Načelnik je pozdravil navzoče, konstatiral, da je zbor sklepčen, ter predstavil kot vladnega zastopnika gospoda svetnika Šešeka. Pri drugi točki dnevnega reda je poročal načelnik da vkljub temu, da je imela zadruga v minulemu letu 46 K 86 h prebitka in da je v mestni hranilnici naloženih 400 K vendar mestni magistrat računskega zaključka ne mora odobriti, ker je zadruga preveč porabila. Kakor določa zakon dne 27. svečana 1897 drž. zak. št. 63. smela bi zadruga od pridružen, kar jih plačujejo mojstri največ 3/4, in od pristojbin, kar jih plačujejo vajenci, pa največ 1/2 porabiti za poslovanje in stroške zadruge. Ker pa zadruga do sedaj od svojih članov ni poberala nobenih naklad, izvzemši 1 K za potujoče delavce in katera se v prihodnje po sklepu občnega zbora dne 16. maja ne bode več pobirala, se je soglasno sklenilo, da se v pokritje primenjkajaja za tekoče leto naloži na vsacega člana 1 K. Gosp. vladni zastopnik je stvar nekoliko pojasnil in povedal, ako bi vsi mojstri svoje vajence in vajenke pravilno kakor določa zakon, pri zadrugi naznanili in pravilno oprostili, bi imela zadruga gotovo več dohodkov in ne bi bilo treba z nakladami pokriti primankljaja. Razvil se je potem živahen razgovor o preveliki konkurenci židovskih agentov i. dr. Obžalovalo se je, da se člani tako malo zanimajo za svojo in za korist zadruge, ker le ako bi se skupno delovalo, bi bilo mogoče kaj pridobiti. Slednjič se je sklenilo, da se vpeljejo vsak mesec zadružni sestanki, h katerim bi se povabili vsi zadružniki, ki naj bi se skupno delovali in se posvetovali v korist zadružnih članov, in da se odpravijo nekateri nedostatki, ki se nahajajo pri zadrugi.

— **Usmiljenke v hiralnici** pošiljajo pol blazne ljudi, večkrat celo brez nadzorstva, na polje delat. Če je blaznik res tak, da ni sposoben za delo zunaj, naj je tudi res v hiralnici; če je pa sposoben za delo, pa ni treba občinam oziroma deželam stroškov delati. Razven tega je tudi nevarno za občinstvo, če se dá blaznim ljudem orodje v roke. Tako se je vračal včeraj ob 3/8. uro zvečer, ko je bilo že čisto tema in so svetilke gorele neki blaznik sam brez nadzorstva po Martinovi cesti domov v hiralnico. Na desni rami je imel kosó tako obrnjeno, da je bila ostrina vodoravno nad hodnikom in so se ljudje, ker se v temi kosa še le na par korakov razloči, komaj umikali, da jim ni porezal s koso glav raz ramén. Sreča je bila le, da je dotični blaznik izvanredno velik človek, sicer bi bilo nebroj nesreč.

— **Uboj.** V Šmartnem, v Kranjskem političnem okraju, so »vrli katoliški« fantje napadli dne 24. t. m. hlapca Jeneza Flegarja in ga na mestu ubili. Orožniki so štiri fante odpeljali v zapor. Ali je tudi tega uboja kriva liberalna sodrga in njeno časopisje? Ne, pač pa so tudi tega

krivi politikujoči duhovniki à la Ferjančič, ki ljudstvo sistematično ščujejo k nasilstvom.

— **Umrli** je v Bujah pri Postojni gospod Josip Dekleva, c. in kr. nadporočnik pri pešpolku št. 47. Pokojnik, iz znane rodovine Deklevov, je dosegel starost 37 let. Bil je jako priljubljen in se je tudi v vojaški suknji vedno s ponosom priznaval kot Slovenca. Lahka mu zemljica!

— **Telovadno društvo „Sokol“ v Postojni** priredi 15. septembra korporativni popoldanski izlet z godbo v Senožeče. Odhod ob 1. uri popoldne iz Postojne prihod v Senožeče ob 3. uri. Natančnejši program objavimo prihodnjič.

— **Naliv v Idriji.** Piše se nam: Dne 27. t. m. smo imeli hudo uro. Ulil se je tak dež, kakor da bi se bili utrgali vsi oblaki. Idrija je bila kmalu v toliko preplavljena, da se je moral ustaviti ves promet. Voda je udrila v mnogo hiš in odnesla veliko lesa ter družih rečij. Škoda, ki jo je povzročil naliv, je jako velika.

— **Bralno in pevsko društvo „Školj“ v Šmarjah** priredi dne 1. septembra, točno ob 4. uri popoldne veliko veselico z godbo, petjem, dramatično predstavo in plesom. Ker je polovica čistega dobička namenjena družbi sv. Cirila in Metoda, polovica pa za nabavo društvene zastave, se radodarnosti ne stavijo meje.

— **Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Mokronogu** priredi v nedeljo 1. septembra 1901 na vrtu gostilne »Pri lipi« g. Pleterška. vrtno veselico. Vspored: 1. Godba. 2. Petje. (Moški in mešani zbor). 3. Šaljivi prizor: »Napoljeonov samovar«. 4. Šaljiva pošta. 5. Prosta zabava. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Vstopnina 50 vin. Preplačila se z ozirom na blagi namen hvaležno sprejemajo. Ob neugodnem vremenu vrši se veselica v notranjih prostorih.

— **Najnoviji papirnati desetak.** V gostilno pri K. v Dol. Logatcu prišel je danes 29. t. m. opoldne nek postopač, zahteval liter vina in hleb kruha. Vse to je plačal z novim desetkom stari materi gostilničarja in dobil nazaj 18 K 96 vin. Ko gostilničar domov pride, mu da mati desetak, kateri se je pa izkazal, da je bil desetak — neka stara, avstrijskemu novemu desetaku čisto jednaka srečka. Kdor zna, pa zna!

— **Nesreča, provzročena po topiču za streljanje proti toči.** Neki 22letni fant je streljal predvčerajšnjim na Erzeltu pri Vipavi s topičem za streljanje proti toči: topič pa je o tem razletel in ranil mladeniča na več mestih. Včeraj so ponesrečenca prepeljali tržaško bolnišnico, a je malo upanja, da bi ozdravel.

— **Veselice v Št. Pavlu dne 1. septembra** se tudi udeležijo »Savina« društvo kolesarjev gornje savinske doline. Zbirališče je v Mozirju »Hôtel Tribuč«. Odhod ob tam ob 1. uri popoldan. Pri Sadniku ob Savinskem mostu sestane se z drugimi kolesarji, odkoder skupna vožnja v Št. Pavel. Ta dan bode vladalo v Št. Pavlu prav družabno življenje, kajti veselica bode v velikem štilu in se je udeležijo vsa celjska narodna društva, kakor tudi večina društev Savinske doline.

— **Obsojen slepar.** Bivši užitniški uslužbenec v Šoštanjju J. Zwack je bil te dni v Gradcu zaradi sleparij in goljuflj v deželni službi obsojen na 13 mesecev težke ječe.

— **V Vrbsko jezero** je skočila neka učiteljica iz celovške okolice in utonila. Povod temu je nesrečna ljubezen.

— **Socijalno - demokratičen tabor.** Organizovano delavstvo ljubljansko priredi v nedeljo dne 1. septembra ob 10 uri zjutraj na Kozlerjevem vrtu tabor s programom: Kaj je z zavarovanjem za starost in s preskrbo vdov in sirot? — Če bo slabo vreme, se pa vrši ta tabor v steklenem salonu.

— **Komis kradli** so vojaki-pekci in ga prodajali fижakarjem. Policija je prišla tatvini na sled in danes so že enega vojaka zaprli. Fижakarji so komis dajali konjem. Pred dnevi je neki postrešek prinesel k nekemu fижakarju 4 vreče komisa. Zmotil se je bil v naslovu in tako je prišla tatvina na dan.

— **Ljubljanska meščanska godba** priredi v soboto dne 31. t. m. koncert na godala v restavraciji hotela »Lloyd« začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 40 vin. V nedeljo dne 1. septembra bode na vrtu Hafnerjeve pivarne zjutrajni koncert in sicer od 10. do 12. ure popoldne. Vstopnina 30 vin. Preplačila za uniformo godcem, se hvaležno sprejemajo.

— **Nezgoda.** Predvčerajšnjim popoldne se je pri delu na Zaloški cesti ponesrečil delavec Jakob Ažman. Vzdigoval je ravno relse električne cestne železnice, ko je privozil električni voz in je voznik pozvonil. Ažman je odskočil stran, toda na kamnu padel in si desno nogo izpahnil. Prepeljali se ga z rešilnim vozom v deželno bolnico.

— **V Ljubljano je hotel skočiti** s Hradeckega mostu ključar A. L. Dva delavca sta ga ujela, ko je že visel čez ograjo.

— **Utopljenka.** Pri Tomačevem so iz Save potegnili neko utopljenko. Kdo in odkod je, se ne ve. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

— **Izgubljene reči.** Neki ključarski vajenec je izgubil na poti od Marjinega trga do pošte dva desetaka. — Zasebnica I. B. je izgubila nekje v mestu denarnico in 11 kron.

— **Zlato verižico** je našel neki uradnik v Lattermannovom drevoredu.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 18. do 24. avgusta 1901. Število novorojencev 19 (=28.21%), mrtvorojenec 1, umrlih 21 (=31.18%), mej njimi jih je umrlo za škarlatico 2, za tifuzom 1, za jetiko 3, za vnetjem sopilnih organov 2, vsled nezgode 1, vsled samomora 1, za različnimi boleznimi 11. Mej njimi je bilo tujcev 7 (=33.3%), iz zavodov 10 (=47.6%). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za škarlatico 4, za tifuzom 2, za vratico 2, za ušenom 1 oseba.

* **Victorien Sardou o moderni dram.** Amerikanski kritik Alan Dall je posetil najslavnejšega in vspehov najbogatejšega francoskega dramatika, Victoriena Sardoua. Vprašal ga je, kako sodi o moderni psihološki dram. Sardou je odgovoril: Psihološka drama mi je zoperna! Idijotska je! To je moda! Napihnjeno! Na francoskem nam je slabo pri njej. Pred kratkim smo imeli tu Björnsonovo dramo, a smo se ji smejali. V Angliji in v Ameriki Vam ugaja? Kaj me to briga! Kaj maramo za Anglijo in za Ameriko! Hahaha! Kako se morete drzniti te mračne obravnave, to megleno, senčnato bedarijo nazivljati psihološko? Psihologija — saj znate grški? — pomeni študij človeške duše. »Hamlet« je psihološki, »Othello« je psihološki! Študij velikega zločina je psihološki. Sofoklej je bil psihološki, prav tako Moliere in Racine. Moderna šola pa je slaboumna — slaboumna — slaboumna! Ibsen je slaboumen. Ibsen je naiven norec. Odkritostrečen sem zelo. Mnogo ljudi misli kakor jaz, a niso tako odkritostrečni. Ibsen je imel skoraj vspeh, in sicer z »Noro«, ki je bila vsaj zabavna. Pravkar sem čital njegovo zadnjo igro »Ako se mrtvi prebudimo«. To je smrtno dolgočasno! To je strašno! Drama pomeni dejanje, dejanje, vedno dejanje! To pomeni beseda. In Maeterlinck! En voila un! To je ostudno! Čemu bi se hodil človek smrtno dolgočasit? In zakaj imenujejo te razprave psihološke? Največje psihološko delo, ki je bilo kdaj napisano, je bil »Macbeth«. To je študija. Krasno! To je prava študija duše!

* **Občina brez potomstva.** V občini Ščepnyir, v komitatu Besstercze-Nassod, ki šteje 800 stanovnikov, se ni narodil lani prav noben otrok.

* **Mesto krojačev.** V ruski Poljski je mesto Brezin, ki živi nič manj kot 4000 židovskih krojačev. Obleke se izvažajo v južno in srednjo Rusijo, nekaj pa jih pošiljajo tudi v Sibirijo. Vsaka obleka jim donša 3—14 rubljev.

* **Razuzdanež.** Iz Prage poročajo, da je pred kratkim v Avjezdu v neko prodajalno za perilo, višji uradnik namestništva, nadinžener R.; nakupil je nekaj perila ter naročil, naj mu ga prinese 15letna prodajalka Frančiška J. v njegovo stanovanje. Ker se dekle ni vrnilo domov je šla trgovka sama k nadinženerju, toda nihče ji ni hotel odpreti vrat. Gospa je

to urno naznanila dekličnemu varuhu, ki je takoj prišel ter udril z redarjem v stanovanje. V kotu sobe je ležala Frančiška J. nezavestna na tleh; nadinžener jo je povabil k obedu, dal jej je močnih pijač, da jo je opojil, potem pa je lahko ž njo naredil, kar je hotel. Redarstvo ga ni več našlo v stanovanju, zaprlo je pa njegovo sobarico, ki je menda ž njim sporazumljena.

* **Obupen čin.** Iz Budimpešte javljajo, da je padel nedavno v vasi Szent-Ivan, v barskem komitatu, krovac Anton Pourusz s strehe tako nesrečno, da si je zlomil tilnik ter je umrl. Zapustil je vdovo s petimi majhnimi otroci. Žena je delala noč in dan, a vendar ni mogla dovolj prislužiti za-se in za otroke. Ker ni mogla plačati stanarine, jej je gospodar odpovedal stanovanje! Proti večeru onega dne, ko je morala iz hiše, je prišel sam tja ter je našel ženo in njenih pet otrok mrtve na dvorišču poleg ubornega pohištva vdove. Iz obupnosti je zastupila sebe in otroke. Ljudje so hoteli gospodarja linčati, vendar se mu je posrečilo, da je ubežal.

* **V orkester je padel.** V angleškem letovišču Scarborough v gledališču Londesborough so igrali komedijo »Florodora«. Ljubimec, junak igre, je imel razburjen prizor s svojo ljubimko. Ker je prednadležen, ga mora ljubimka pahniti od sebe. To se je tudi zgodilo, a igralca sta stala tako pri kraju odra, da je odletel igralec z odra v orkester in padel ondi na debelega godca. K sreči se ni zgodilo nikomur nič žalega, in igralec je naglo splezal zopet na oder ter igral dalje svojo vlogo. Občinstvo je bilo radi padca igralca spočetka sila prestrašeno, potem pa je živahno ploskalo.

Književnost.

— **„Novi akordi“**, zbornik za vokalno in instrumentalno glasbo, prinaša v svojem drugem zvezku sledeče kompozicije: 1. Anton Lajovic (Dunaj) »Sanjarija« za klavir. — 2. Dr. Benjamin Ipavec (Gradeč), »Če na poljane rosa pade« za srednji glas in klavir. — 3. Josip Prochazka (Ljubljana), »Vabilo« za moški zbor. — 4. Dr. Gojmir Krek (Ljubljana), »Vabilo« za mešan zbor. — 5. Viktor Parma (Črnomelj), »Mandolinata« za klavir. — 6. Dr. Gustav Ipavec (Št. Jurij ob juž. žel.), »Tiček« za mešan zbor. — 7. Danilo Fajgelj (Gorica), »Fuga« za orglje. — 8. Risto Savin (Praga), »Etude« za klavir. — 9. Fran Ferjančič (Ljubljana), »Pokojnici v slovo« za ženski zbor. — 10. Dr. Gojmir Krek (Ljubljana), »Jaz nimam več palm...« za tenor in klavir. — Pričakovati je, da bode zlasti slovensko glasbeno razumništvo podpiralo ta lepi in zanimivi list, ki prinaša vedno celo vrsto najrazličnejših izvornih kompozicij. »Novi Akordi« izhajajo 1. vsakega drugega meseca, urednik jim je dr. Gojmir Krek; cena lista je za vse leto 8 kron, za pol leta 4 K 50 h. Vsak zvezek je samostojen ter stane 2 kroni. Na »Nove Akorde« opozarjamo zlasti vsa pevska društva in igralce na klavirju, ker prinaša list mnogo lepih klavirskih točk. Naročiti je »Nove Akorde« v knjigarni g. L. Schwentnerja v Ljubljani. Ocenlo prinesemo v kratkem.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 30. avgusta. Avstro-ogrška banka je začela danes izdajati bankovce po 10 kron

Praga 30. avgusta. Deželnozborske volitve na Češkem se začno 8. oktobra. Ta dan volijo kmetske občine, 11. volijo mesta, 14. trgovske zbornice in 15. veleposestvo.

Praga 30. avgusta. »Narodni Listy« se bavijo obširno s katoliškima shodoma v Kromerizu in v Litomečicah, svareč klerikalce, naj prevdarijo, kam jih dovede njih politikovanje. Dosegli so doslej, da se je mej Čehi na Moravskem, kjer je doslej vladala sloga, začelo močno protiklerikalno gibanje. Protestni shod v Prostejevu, katerega se je udeležilo 40000 oseb, je ustanovil protiklerikalno ligo, ki kliče na boj zoper klerikalizem. Vodilni cerkveni krogi so začeli uvidevati, da se s katoliškimi shodi ne da ničesar doseči. To kaže dejstvo, da je šele papež čez tri dni poslal udeležnikom shoda svoj

blagoslov, v dotični brzojavki pa se shod sploh ne omeni. Klerikalizem, ki se ga hoče mej Čehi oživiti, naletel je že zdaj na najhujši odpor, in ta odpor bo le rasel, če cerkveni krogi ne odnehajo

Sofija 30. avgusta. Jutri pride pred sobranje odsekovo poročilo, ki predlaga, naj se bivši ministri Ivančev, Radoslavov, Tončev in Tenev obtožijo zaradi kršenja ustave, veleizdajstva in oškodovanja državnih interesov.

Rim 30. avgusta. V Rimu bivaajoči Lahi iz Dalmacije so včeraj opoldne pod vodstvom načelnika kongregacije sv. Jeronima siloma vdrli v kolegij sv. Jeronima in istega zasedli. Rektor Pazman je poklical policijo, ki pa ni hotela intervenirati, češ, da se gre za civilnopravni razpor. Lahi so razobesili dalmatinsko zastavo in priredili v prostorih kolegija banket ter brzojavno izrazili italijanskemu kralju svojo udanost, zadrskemu županstvu pa poslali brzojavni pozdrav. Tekom popoldneva je prišel neki funkcionar avstrijskega poslaništva intervenirat, a načelnik imenovane kongregacije ga je odslovil. Isti načelnik je obvestil tudi vse stranke, stanujoče v hišah hrvatskega kolegija sv. Jeronima, da ne smejo nikomur drugemu kakor njemu plačevati najemščine. Diplomatičen protest proti temu postopanju danes še ni bil podan.

Berolin 30. avgusta. Listi potrjujejo, da kitajskega odposlanstva še ne bo tako kmalu sem. Princ Ciun se odločno brani poklekniti pred nemškimi cesarjem in tudi neče čitati tacega poniževalnega ogovora, kakor ga zahteva berlinska vlada.

Darila.

Dijaška kuhinja v Kranju je prejela od 7. junija do konca julija sledeče doneske oz. prispevke: Člani kranjske podružnice »Slov. plan. društva« na izletu v Selcih 10 K 70 vin., (Kokalj 2 K, Zupan 1 K, Neliča Orehek 70 vin., dvojno poljubljena 1 K, Karla Sajovic 1 K, dr. Šavnik 1 K, Fr. Šavnik 1 K, Pirc 1 K. za srečen izid 2 K), J. P. Nr. 0 13 K 25 vin., župnik Alojz Kummer, Šinkov Turen 4 K, padovanski kvodlibet 5 K, od komisije 20 vin., župan Karl Šavnik za izgubljeno stavo 10 K, deželni zbor kranjski 500 K, Fr. Rajčević, župnik na Grahovem, za junij in julij 13 K, Štefan Klun, posestnik v Ljubljani, po upravnistvu »Slov. Naroda« 4 K, prelitek odhodne veselice prvih abiturijentov 108 K 16 vin., občina Kamnik »kot med prijatelji pokojnega Ivana Murnika mesto venca nabrani denar« 72 K 40 vin., Franc Roblek, posestnik v Kranju, 6 K, Alojz Pavlin, vinotržec v Podbrezju, 24 K, županstvo Špitalič 10 K. — Nadalje so došli še sledeči doneski, ki se pa vštejejo za šolsko leto 1901/1902: po g. Kocmurju: Janez Rebolj iz Trzina za kazen 10 K, mesto venca na krsto gospe Šlambergerjeve so darovali gg.: Vinko Majdič 10 K, Ivan Rakovec 5 K, Fr. Peterlin 2 K, prof. Štrifof 2 K, Al. Seliskar 2 K, Rud. Kokalj 2 K, Ferd. Polak 2 K, Janko Majdič 2 K, Janko Sajovic 2 K in gospa M. Mayr 2 K; po g. sod. adj. Fr. Peterlinu 60 vin., odbor mladih šolarjev v Litiji polovico čistega dohodka od otroške veselice, prirejene dne 18. avg., 16 K, župnik Ivan Belec, Sv. Martin v Istri 10 K, župnik Ažman, Gorje 5 K.

Odbor izreka koncem zadnjega poročila minulega šolskega leta 1900/01 vsem dobrotnikom in podpirateljem »Dijaške kuhinje« najsrčnejšo zahvalo za poslano darove in prispevke ter jih uljudno prosi, naj ohranijo še nadalje svojo naklonjenost zavodu »Dijaška kuhinja v Kranju«.

Zahvala.

V prijetno dolžnost šteje si podpisani odbor izreči vsem onim, ki so pripomogli, da se je izlet »Idrijskega Sokola« izvršil tako sijajno, najsrčnejšo hvalo. V prvi vrsti in posebno se zahvaljuje odbor »Sokola« v Idriji g. učitelju Pinu v Dol. Logatcu, ki je vse priprave za ta izlet vcdil, dalje podžupanu g. Smoleju in ga občinskim odbornikom, sl. požarni straži za prisrčen vsprejem, dražestnim narodnim gospicam v Logatcu za prekrasne šopke in za trud, ki so ga imele z razpečavanjem sokolskih dopisnic. Hvala iskrena vsem Dol. Logatčanom, ki so ta dan okrasili svoje hiše z zastavami ter tako pokazali svojo narodno zavest. Najsrčnejšo hvalo tudi bratskemu »Sokolu« v Ljubljani in Postojni, ki sta s svojo udeležbo povečala uspeh slavnosti; prvemu tudi za vzorno telovadbo. Konečno srčna hvala p. t. narodnemu občinstvu za navdušeno izražanje simpatij navzočim Sokolom ter gostilničarju gosp. Petriču za izvrstno, točno in ceno postrežbo.

Odbor telov. društva »Sokol« v Idriji.
Gruden, Vidic,
t. č. starosta. t. č. tajnik.

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Proti zobobolu in gnjilobi zob
 izborno deluje
antiseptična
Melusina ustna in zobna voda
 utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
 Cena 1 steklenici s rabinim navodom 50 kr.
Zaloga vseh preizkušenih zdravil.
 Po pošti raspoložljiva se vsakdan dvakrat.
Jedina zaloga (38-35)
dež. lekarna M. Leustek, Ljubljana
 Reačjeva cesta št. 1, sraven mesarakega mostu.

Umrli so v Ljubljani:
 V deželni bolnici:
 Dne 24. avgusta: Uršula Černe, dninarica, 64 let, ostarelost. — Antonija Janež, dninarica, 51 let, srčna hiba.
 Dne 27. avgusta: Matija Bijeti, hlapec, 55 let, jetika. — Franja Japelj, gostačeva žena, 54 let, pretresenje možgan.

Meteorološko poročilo.
 Višina nad morjem 806-3 m. Srednji srčni tlak 756-0 mm.

Avgust	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokri-na v 24 urah
29	9. zvečer	738.1	12.8	sl. vzhod	del oblak.	
30	7. zjutraj	740.1	9.4	brevetr.	megla	0.0
	2. popol.	739.3	21.3	sl. jug	jasno	0.0

Srednja včerajšnja temperatura 14.4°, nor-male: 17.3°.

Dunajska borza
 dne 30. avgusta 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.80
Skupni državni dolg v srebru	98.70
Avstrijska zlata renta	118.80
Avstrijska kronrska renta 4%	95.55
Ogrska zlata renta 4%	118.60
Ogrska kronrska renta 4%	92.95
Avstro-ogrsko bančne delnice	1850.—
Kreditne delnice	634.—
London vista	239.30
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.07 1/2
20 mark	23.44
20 frankov	19.02
Italijanski bankovci	91.25
C. kr. cekini	11.30

Josip Dekleva
 c. in kr. nadporočnik 47. pešpolka
 danes ob 3. uri zjutraj, po dolgi in mučni bolezni, v 37. letu svoje starosti, pri vi-den s sv. zakramenti za umirajoča, mi-
 v Gospodu zaspal.
 Pogreb predraga ranjcega bude v soboto ob 4. uri popoldne iz hiše ža-
 losti na pokopališče v Košani.
 Nepozabnega ranjcega priporočamo v blag spomin!
 Buje, dne 29. avgusta 1901.
**Leopold Dekleva, brat. — Karo-
 lina Dekleva roj. Debevec, ma-
 čeha. — Viktorija Dekleva roj.
 Del Linz, svakinja. — Hermina,
 Viktorija in Leopoldina, neča-
 kinje. (1852)**

Hiša v Mokronogu št. 52
 s stranskimi poslopji in vrtom, z bližnjimi njivami, travniki in gozdom prodaja se pod ugodnimi pogoji.
 To posestvo je pripravno za stroja-
 rijo ali slično obrt. (1849-1)
 Natančneje poizve se pri lastnici
 g. **Mariji Strel v Mokronogu.**

Pod Trnčo št. 2. 21
 34 Veliko zalogo
Klobukov
 priporoča
J. Soklič.
 Pod Trnčo št. 2. 21

Dragotin Košak
 * zlatar *
 34 Ljubljana, Prešernova ulica št. 5,
 Velika zaloga
razne zlatnine
 in prstanov.
 Popravila in vsa v mojo stroko spadajoča dela se ceno in točno izvrše.

Specijalna trgovina za kavo
Edmund Kavčič
 v Ljubljani, Prešernova ulica, nasproti pošte
 priporoča
 kave Santos dobrega ukusa po gl. 1.— kilo
 " Nelligerry aromatično-kropkega okusa : 1.40 :
 " Paraldy najfinjega okusa : 1.60 :
 Poštne poslatve po 5 kil franko.
 Vsakovrstno špicerijske blage v najboljši kakovosti. (19-150)
 Glavna zaloga J. Klauer-jevoga „Triglava“.

Zdr. št. S. 12/1/1. (1829-3)
Oglas.
 Čez premoženje gospoda **Fraua Vilarja**, trgovca v **Pudobu**, sodni okraj Lož, na Kranjskem, se je dne **23. avgusta 1901** otvoril konkurs. Konkurni komisar: c. kr. dež. sod. svetnik **Aleks. Ravnikar v Ložu**. Začasni upravitelj mase: c. kr. notar **Mihael Korbar v Ložu**. Volilni narok je dne **6. septembra 1901** zjutraj ob 9. uri, pri c. kr. okr. sodišču v Ložu, pri konkurznem komisarju. Oglasilni termin: do dne **1. oktobra 1901**. Likvidaci in poravnalni narok: dne **10. oktobra 1901** zjutraj ob 9 uri pri c. kr. sodišču pri konkurznem komisarju.
C. kr. deželno sodišče v Ljubljani
 oddelek III., dne 23. avgusta 1901.

Otvorenje kavarne.

Cast mi je velecenjenemu občinstvu naznaniti, da sem prevzel poznato

kavarno „Austria“
 na voglu Resljeve in Sv. Petra ceste
 v hiši gospoda Levca
 in jo bodem odprl
v soboto, 31. avgusta t. l.

Gledé na to, da sem jo povsem na novo in moderno preuredil ter postavil dva dobra biljarda in naročil vse priljubljene časopise in zabavne liste in da bodem postregel z dobro kavo, čajem, likerji, vinom v butilkah, šampanjcem in drugimi desertnimi vini, se častitemu občinstvu najtopleje priporočam s prošnjo, da me v mojem novem podjetji blagovoli izdatno podpirati.
 Za dobro in točno postrežbo in pozornost jamčim z velespoštovanjem
Franjo Krvarič
 lastnik kavarne „Austria“.
 (1843-2)

A. KUNST
 Ljubljana, Židovske ulice št. 4.
Velika zaloga obuval
 lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.
 Vsakršna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati. 34

Fran Detter
LJUBLJANA, Stari trg št. 1.
 34
 Prva in najstarejša zaloga
šivalnih strojev.
 Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvrstne slamoreznice in mlatnice, katere se dobivajo v zlati njih izbornosti ceno. — Cenik zastoj in poštnine prosti.

Služba poslovođje
 se odda pri podpisnem v njegovi filijali v **Abrezu**, občina **Velika Dolina**. Prosilec mora biti **trgovec in gostilničar**, s kavicjo 1000 kron v gotovini, ter avstrijski državljan. Treba osebno se predstaviti.
E. Presečky
 Samobor pri Zagrebu.
 (1850-1)

Zdr. št. S. 12/1/1. (1829-3)
Oglas.
 Čez premoženje gospoda **Fraua Vilarja**, trgovca v **Pudobu**, sodni okraj Lož, na Kranjskem, se je dne **23. avgusta 1901** otvoril konkurs. Konkurni komisar: c. kr. dež. sod. svetnik **Aleks. Ravnikar v Ložu**. Začasni upravitelj mase: c. kr. notar **Mihael Korbar v Ložu**. Volilni narok je dne **6. septembra 1901** zjutraj ob 9. uri, pri c. kr. okr. sodišču v Ložu, pri konkurznem komisarju. Oglasilni termin: do dne **1. oktobra 1901**. Likvidaci in poravnalni narok: dne **10. oktobra 1901** zjutraj ob 9 uri pri c. kr. sodišču pri konkurznem komisarju.
C. kr. deželno sodišče v Ljubljani
 oddelek III., dne 23. avgusta 1901.

Čudež iz Švice.
 Podpisana firma pošlje vsaki osobi, kateregakoli stanu proti poštnemu povzetju za ceno, kakor je še ni bilo v trgovskem svetu, to je za samo
2 kroni 60 vin.
 carine prosto, izvrstno, 24 ur točno idočo
uro
 s triletnim jamstvom. Vrhu tega dobi vsak naročitelj elegantno, fino faconirano verzico brezplačno priloženo. Ako bi ura ne ugajala, se jo premeni ali pa se vrne denar. Pošilja te ure jedino le (1845)
 zastopstvo za švicarske ure v Krakovu 2,
 poštno predalo št. 29.

Josip Reich
 likanje sukna, barvarija in kemična spiralnica
 Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4
 se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.
 Postrežba točna. — Cene nizke. 34

Ign. Fasching-a vdove
 34
 ključavničarstvo
 Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)
 priporoča svojo bogato zalogo
štedilnih ognjišč
 najpriprostejših kakor tudi najfinjših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade s pečnicami ali kahlami. Popravljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvrše.

Gospica
 zmožna obeh deželnih jezikov, želi vstopiti kot **blagajničarka ali v pisarno**. Ponudbe se prosijo na upravnistvo »Slov. Naroda« pod št. 10. (1851)

Trgovski pomočnik
 za trgovino z mešanim blagom se sprejme.
 Kje? se izve pri upravnistvu »Slov. Naroda«.
 (1841-2)

Izvod iz voznega reda
 veljaven od dne 1. junija 1901. leta.
Odhod iz Ljubljane j.r. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifing v Linc, Budejevica, Plzen, Marijine vate, Heb, Francove vate, Karlove vate, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15. junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregence, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budejevica, Plzen, Marijine vate, Heb, Francove vate, Karlove vate, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.** Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomesto, Kočevje. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevica, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Genevo, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m zvečer iz Podnarta-Kropo. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevica, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 3. uri 43 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1893)

Avgust Repič, sodar
 Ljubljana, Kolizejske ulice št. 16
 (v Trnovem)
 izdeluje, prodaja in popravlja vsakovrstne
sode
 po najnižjih cenah. 34
 Kupuje in prodaja stare vinske posode.